

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra historie

DĚJINY OBCE A ZÁMKU KRÁSNÝ LES PO ROCE 1945

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Ing. Sabina Planíková

Historie se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Jan Kilian Ph. D.

PLZEŇ 2021

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 17. května 2021

.....

vlastnoruční podpis

Poděkování

Děkuji panu Doc. PhDr. Janu Kiliánovi Ph.D. za jeho užitečné rady, připomínky a pomoc s tématem mé bakalářské práce. Také bych chtěla poděkovat paní Antonii Kalabiškové a paní Dr. Marii Tomčové za poskytnuté rozhovory, paní PhDr. Věře Hladíkové za pomoc s nalezeným tématem v archivu, Archivu města Ústí nad Labem, panu Bc. Karlu Edererovi z Odboru územního plánování Magistrátu města Ústí nad Labem za vstřícnost v době vládních restrikcí a paní Haně Lukešové ze Severočeské knihovny za její ochotu při sehnání nepublikovaných prací.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se věnuje dějinám obce a zámku Krásný Les v Krušných horách. Cílem bylo seznámit čtenáře s dějinami obce a zámku po roce 1945. Práce byla zpracována na základě poznatků z Archivu města Ústí nad Labem, odborné literatury a rozhovorů s pamětníci. Výsledkem bylo zmapování dějin obce a zámku od prvních zmínek po současnost. V závěru práce přináší informace, co se se zámkem a obcí Krásný Les děje v současné době.

Abstract

This bachelor thesis is devoted to the history of the village and the Château Krásný Les in the Krušné hory. The goal of the thesis was to introduce readers to the history of the village and the castle after 1945. The work was processed based on information from the Archives of the City of Ústí nad Labem, scholarly literature and by an interview with memoirists. The result was a complete historical mapping of the village and the castle from the first mentions to the present. At the end the work provides information on what is happening with the chateau and the village of Krásný Les during present times.

Klíčová slova

Schönwald, Krásný Les, zámek, obec, 1945, státní statek, „akce D“, „akce Z“, místní národní výbor, sloučení.

Keywords

Schönwald, Krásný Les, a chateau, a village, 1945, a state farm, „an action D“, „an action Z“, local national committee, an unification.

Obsah

ÚVOD	8
1. OD NEJSTARŠÍ HISTORIE ZÁMKU SCHÖNWALD DO VLASTNICTVÍ RODU Z MITROVIC	10
2. POSLEDNÍ VLASTNÍCI ZÁMKU KRÁSNÝ LES	15
3. ZÁMEK ZA 2. SVĚTOVÉ VÁLKY	16
4. STÁTNÍ STATEK KRÁSNÝ LES	19
5. ZÁMEK KRÁSNÝ LES PO ROCE 1990	24
6. DĚJINY OBCE PO 2. SVĚTOVÉ VÁLCE	28
7. ZMĚNA NÁZVU OBCE	32
8. OBEC KRÁSNÝ LES V 50. – 70. LETECH.....	33
8.1 50. LÉTA OBCE KRÁSNÝ LES	33
8.2 OBDOBÍ 60. A 70. LET	36
9. SLOUČENÍ OBCÍ A 80. ROKY	39
10. OBEC V SOUČASNOSTI	45
ZÁVĚR	49
SUMMARY	52
ZDROJE.....	53
PRIMÁRNÍ ZDROJE	53
SEKUNDÁRNÍ ZDROJE	57
PŘÍLOHY	I
OBRÁZKOVÁ PŘÍLOHA	V
SEZNAM ZDROJŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK.....	XI

Seznam zkratk

ČSAD – Československá státní automobilová doprava

ČSSS – Československé státní statky

JZD – Jednotné zemědělské družstvo

KSČ – Komunistická strana Československa

MNV – místní národní výbor

OF – občanské fórum

ONV – okresní národní výbor

OV – obecní výbor

SBČS – Státní banka československá

SSM – Socialistický svaz mládeže

SOVA – Spolek pro obnovu venkova

Svazarm – Svaz pro spolupráci s armádou

TJ – tělovýchovná jednota

VŘSR – Velká říjnová socialistická revoluce

Úvod

Tématem bakalářské práce jsou dějiny zámku a obce Krásný Les. Hlavním důvodem, proč jsem si toto téma vybrala, je dětství strávené v Ústeckém kraji. S rodiči jsme často podnikali různé výlety, několikrát jsme navštívili i oblast Krásného Lesa, aniž bychom tušili, jakou historickou hodnotu tato krajina Krušných hor má.

Oblast Krušných hor není svázaná pouze s historií obce a zámku Krásný Les, ale stala se také důležitou součástí světových dějin. Nedaleko od Krásného Lesa se nacházejí obce Přestanov a trochu dále Chlumec. Obě obce jsou spojeny s rokem 1813 a s napoleonskou bitvou, kterou francouzská armáda v podhůří Krušných hor prohrála. Dějiny této oblasti jdou ještě dále do období 15. století, kdy se mezi Chlumcem a Ústím nad Labem odehrála husitská bitva Na Běhání. Neopomenout se nesmí ani první bitva u Chlumce z 12. století, kde se proti sobě postavila vojska přemyslovského knížete Soběslava I. a německého krále Luthara III.

Cílem práce je však představení historie zámku a obce po 2. světové válce až po současnost. I z tohoto důvodu je tato bakalářská práce rozdělena na dvě hlavní části. První se věnuje dějinám zámku, druhá část pak samotnému vývoji obce.

První zmínky o obci Krásný Les, která byla až do roku 1948 známá jako Schönwald, zasahují do 1. poloviny 15. století. V prvních třech kapitolách je představena historie zámku Schönwald od jeho prvních písemných zmínek až po konec 2. světové války. Tyto kapitoly podávají důležitý přehled o majitelích schönwaldského panství. Třetí kapitola se pak samostatně věnuje období 2. světové války, které je spojeno s internací starých Židů z Ústecka, ale zmiňuje i organizaci Wehrwolf, jejíž dívčí skupina na zámku do května roku 1945 žila.

Ve čtvrté kapitole se věnuji zámku od jeho zestátnění do 90. let 20. století. Zámek byl po válce majetkem města Ústí nad Labem a později byl využíván jako státní statek, kde se choval převážně skot a ovce. Zámek v této době nebyl památkou a jeho prostory byly brány jako odkladiště pro zemědělský materiál.

Pátá kapitola je věnována zámku a jeho dějinám po roce 1990. Tato doba z počátku pro zámek nebyla příliš šťastná, jelikož se o jeho údržbu nikdo nestaral. Zámek chátral a známky opotřebení od 50. let se začaly projevovat. Přesto byla stavba nakonec zachráněna. Změna nastala v roce 2017, kdy ho od Marie Tomčové koupili Jan Kilián a Jana Zajíčková. Objekt zámku se od té doby rekonstruuje.

Druhá část práce se věnuje dějinám obce Krásný Les po roce 1945. Šestá kapitola popisuje období po 2. světové válce a důsledky odsunu Němců z oblasti. Následující kapitola se krátce věnuje změně názvu obce. Nejobsáhlejší je osmá kapitola, která je rozdělena na dvě období - první období 50. let, které byly spojeny hlavně s bouračkami starých či nepotřebných budov v okolí Krásného Lesa, kdežto druhá část této kapitoly popisuje dějiny od 60. let do roku 1980. Předposlední kapitola se věnuje roku 1980, kdy došlo ke sloučení obce Krásný Les s Petrovicemi. Poslední kapitola popisuje obec od 90. let po současnost.

1. Od nejstarší historie zámku Schönwald do vlastnictví rodu z Mitrovic

Panství Schönwald se nacházelo na okraji Krušných hor mezi obcemi Petrovice a Nakléřov. Přesné datum založení vesnice není známé. Lze soudit, že tyto vesnice zde vznikly v době německé kolonizace, která proběhla ve 30. letech 13. století. Ovšem první písemné zmínky pocházejí z roku 1437.¹ V této době zde začaly vznikat tzv. lesní lánové vsi.² V pohraniční oblasti Krušnohoří se jednalo o obce Libouchec – *Kunigsvalde*, Nakléřov – *Naklervilla*, Petrovice – *Petrswald*, Krásný Les – *Schönwalde*, Větrov – *Streckenwalde* a Habartice – *Eberhardivilla*.³ První zmínky o panství Schönwald pocházejí z druhé poloviny 14. století. Později byla k panství připojena také obec Velké Chvojno.

První konkrétní datum je spojené s rokem 1382, ve kterém panství získali bratři Hyldan, Vigand, Reinhold a Děpold z Lungvic, kteří byli místními patrony kostela.⁴ O osmnáct let později se majitelem stal Václav z Vartenberka.⁵ Ves se zámek připojil ke svému panství Blansko.⁶

Císař Zikmund území Schönwaldu a Streckenwaldu⁷ věnoval jako léno Wolfu Tellerovi. To po jeho smrti přešlo na jeho bratra Krykova, kterému panství dal v léno král Albrecht II. Habsburský roku 1438.⁸ Poté přešla ves s tvrzí do majetku Heizmana a roku 1503 ji vlastnil Kerunk z Lomu. Dalším dlouhodobějším majitelem bylo Krupské panství.⁹

---

¹ Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850-1970: počet obyvatelů a domů podle obcí a částí obcí podle správního členění k 1. lednu 1972 a abecední přehled obcí a část obcí v letech 1850-1970. Praha: SEVT, 1978. 4 sv., svazek I str. 524

² Lesní lánová ves byl středověký název pro vytvořené vesnic, jejichž hospodářství byla stavěna v údolích, nejčastěji podél potoka, který byl dělící osou. Na každé straně potoka stálo stavení a mezi nimi byla místní komunikace. Každé hospodářství zde mělo kromě zahrady také pole, louky a jejich pozemek končil lesem. Jednalo se o konkrétní pruh pozemku, který končil katastrální hranicí.

ŠKABRADA, Jiří. Lidové stavby: architektura českého venkova. Vyd. 1. Praha: Argo, 1999., str. 60

³ KAISER, Vladimír, ed. a kol. Dějiny města Chabařovic. Chabařovice: Město Chabařovice, 1998., str. 14

⁴ Obec Petrovice: Ústecký kraj Oficiální webové stránky [online]. Petrovice: Admin stránek, 2018 [cit. 2021-03-14]. Dostupné z: <https://www.obecpetrovice.cz/krasny%2Dles/d-45843>

⁵ Starý český rod z rozrodu Markvarticů.

MAŠEK, Petr. Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti. Vyd. 1. Praha: Argo, 2008-2010. 2 sv., str. 395

⁶ Obec Petrovice: Ústecký kraj Oficiální webové stránky [online]. Petrovice: Admin stránek, 2018 [cit. 2021-03-14]. Dostupné z: <https://www.obecpetrovice.cz/krasny%2Dles/d-45843>

⁷ Streckenwald – Větrov

⁸ SEDLÁČEK, August. Hrady, zámky a tvrze Království českého. Díl čtrnáctý, [Litoměřicko a Žatecko]. Vyd. 3., v Argu 1. Praha: Argo, 1998., str. 328

⁹ Krupské panství často měnilo své majitele již od roku 1487 – Timo z Koldic (do 1504), Ernest ze Schonburgu, pánovi z Glachau, který zemřel během obléhání hradu Grimbergen v Brabantu roku 1489

MATTAUCH, Gustav. Kronika města Chabařovic = Chronik der Stadt Karbitz: 1880. Překlad Karel Prošek. První česko-německé vydání. Chabařovice: vlastním nákladem: Karel Prošek, 2016., str. 25

Tvrz i s vesnicí k němu byla přiřazena mezi lety 1507-1580. Jedním z majitelů¹⁰ byl i Václav z Vartenberka, jenž panství získal v roce 1537. V 16. století se za prvního stavovského odboje postavil na stranu rebelujících českých šlechticů a musel své panství nedobrovolně předat králi Ferdinandovi I.¹¹ deset let po jeho nabytí.¹²

V této době je správcem nejspíše opět panství Krupka, a to do roku 1578. Nakonec je panství prodáno císařem Rudolfem II.¹³ Thamovi ze Sebottendorfu, který byl říšským pfenigmistrem.¹⁴ Nový majitel vlastnil společně se Schönwaldem i vsi Nakléřov a Petrovice. Tham zde vytvořil samostatný statek. Jeho potomci však panství dlouho neudrželi. O propad panství v konfiskaci se zasloužil jeho vnuk Jan Tham.¹⁵ Jan se totiž účastnil druhého stavovského odboje proti králi Ferdinandovi II. a hlasoval pro vzdorokrále Fridricha Falckého. Během konfiskačního procesu ze dne 13. června 1623 bylo ustanoveno, že polovina majetku propadne. Jednalo se o statek Schönwald a vsi Schönwald, Petrovice a Nakléřov s jejich vybavením.¹⁶

Z důvodu konfiskace si majetek od České komory zakoupil nejvyšší lejtenant František Ferdinand de Couriers.¹⁷ Koupil ho za 27 980 kop.¹⁸ Schönwald byl tak připojen k jeho dalším statkům ve Velkém a Malém Chvojně, k Předlicím, které získal od Adama a Viléma Kelblů,¹⁹ a také k Děkovu, Nasevrkám a Hořejším Volfarticím.²⁰ František Ferdinand de Courtiers se později stal obyvatelem království českého a roku 1628 přikoupil další panství Seč a Bojanov s hradem Vilšteinem. S rozrůstajícím se majetkem byl povýšen do panského stavu.

---

¹⁰ Panství Krásný Les vlastnili i další – Bernandina z Valdštejna (manželka Jáchyma z Malcan, který jí dal panství jako věno). Další vlastníci byli Zdeněk Lev a jeho syn Adam Lev, kteří zámek vlastnili do roku 1530.

¹¹ MATTAUCH, Gustav. Kronika města Chabařovice = Chronik der Stadt Karbitz: 1880. Překlad Karel Prošek. První česko-německé vydání. Chabařovice: vlastním nákladem: Karel Prošek, 2016. 164 stran, str. 27

¹² ÚLOVEC, Jirí. Hrady, zámky a tvrze na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. Ústecká vlastivěda., str. 76

¹³ Císař Rudolf II. toto panství měl od roku 1577. Do té doby se vedly dědičné spory mezi vlastníky Krupského panství.

¹⁴ Pfenigmistr bylo označení pro výběřčího daní.

¹⁵ SEDLÁČEK, August. Hrady, zámky a tvrze Království českého. Díl čtrnáctý, [Litoměřicko a Žatecko]. Vyd. 3., v Argu 1. Praha: Argo, 1998., str. 328

¹⁶ BÍLEK, Tomáš Václav. Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618. Část druhá. V Praze: Nákladem Musea království českého, 1883. s. 673-1470. Spisů musejních č. 155. Novočeská bibliothéka; č. 25., str. 676

¹⁷ SEDLÁČEK, August. Hrady, zámky a tvrze Království českého. Díl čtrnáctý, [Litoměřicko a Žatecko]. Vyd. 3., v Argu 1. Praha: Argo, 1998., str. 48

¹⁸ BÍLEK, Tomáš Václav. Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618. Část druhá. V Praze: Nákladem Musea království českého, 1883. s. 673-1470. Spisů musejních č. 155. Novočeská bibliothéka; č. 25., str. 676

¹⁹ SEDLÁČEK, August. Hrady, zámky a tvrze Království českého. Díl čtrnáctý, [Litoměřicko a Žatecko]. Vyd. 3., v Argu 1. Praha: Argo, 1998., str. 48

²⁰ SEDLÁČEK, August. Hrady, zámky a tvrze Království českého. Díl první, Chrudimsko. 3., nezm. vyd. V Praze: Argo, 1993., str. 162

Se svou manželkou Josefínou měl jediného syna Františka Emanuela, který měl zdědit rozsáhlá území na Litoměřicku a Chrudimsku. Panství po smrti Františka Ferdinand de Courtiers, jenž nejspíše padl v bitvě u Lützenu roku 1632,²¹ přešlo na jeho manželku Josefínu. Josefína se znovu provdala roku 1644²² za Mikuláše ze Schönfeldu, majitele Pnětluk a Let u Písku, generálního komisaře císařské armády, který kromě toho byl i nejvyšším mincmistrem Království českého.²³

Josefína s Mikulášem ze Schönfeldu měli pět dětí. Po smrti druhého manžela Mikuláše nechala Josefína sepsat závěť, ve které rozdělila statky mezi své děti:

- syn František Emanuel de Couriers (první manželství),
- syn Rudolf Václav (druhé manželství),
- dcery Marii Polyxenu, Ludmilu Terezii a Annu Františku (druhé manželství).

Každý ze synů měl získat třetinu statků, zbylé statky měly být rozděleny mezi dcery. Nejstarší syn František Emanuel byl duševně postižený, proto by majetek rodiny nemohl spravovat, a tak jeho část připadla mladšímu bratrovi Rudolfovi.

Závěť vešla v platnost v den úmrtí Josefíny dne 14. března 1667.²⁴ Rudolf měl po smrti matky vyplatit sestry, což se mu nepodařilo a v rodině došlo ke sporům, které byly nakonec urovnány. Rudolfovou zásluhou rod Schönfeldů získal hraběcí titul roku 1678.²⁵ Hrabě Rudolf po třicetileté válce svým poddaným odpustil placení dluhů a úroků, včetně kostelních poplatků. Oženil se s Magdalenou Viktorií hraběnkou z Valdštejna, se kterou měl dva syny – Josefa Rudolfa a Josefa Františka, a dceru Marii Viktorii. Oba jeho synové byli nemocní, proto se neoženili. Sourozenci se proto dohodli, že majetek bude spravovat jejich sestra Marie Viktorie.

---

²¹ JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovice: Petřswald: historie obce od roku 1352. Petrovice: Obec Petrovice, 2007, str. 11

²² JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovice: Petřswald: historie obce od roku 1352. Petrovice: Obec Petrovice, 2007, str. 11

²³ SEDLÁČEK, August. Hrady, zámky a tvrze Království českého. Díl první, Chrudimsko. 3., nezm. vyd. V Praze: Argo, 1993. 259 s. ISBN 80-85794-05-5., str. 162

²⁴ ÚLOVEC, Jiří. Hrady, zámky a tvrze na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. Ústecká vlastivěda., str. 79

²⁵ JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovice: Peterswald: historie obce od roku 1352. Petrovice: Obec Petrovice, 2007, str. 11

Roku 1704 zemřel jeden z bratrů, Josef Rudolf, a část jeho panství získává sestra. V závěti žádal, aby po jeho smrti byl na panství vybudovaný útulek pro chudé a špitál.²⁶

To se opravdu stalo, oficiální název nově vzniklého špitálu byl *Chudinský špitál sv. Jana Nepomuckého v Schönwaldě*. Nacházel se v horní části pod alejí u vinopalny. Patřila k němu kaple, kde špitálníci vykonávali náboženské obřady. Celkem bylo ve špitále sedm bratrů, kteří se o nemocné starali. Nicméně kvůli špatnému stavu byla budova roku 1813 zbořena.²⁷

Marie Viktorie se roku 1706 provdala za Františka Ignáce Vratislava z Mitrovic. Ve stejném roce se zmocnila i druhé části panství, jelikož s manželem vyplatili druhého bratra. Kromě krásnolesenského panství také spravovala statky Chvojno, Netluky a Předlice.²⁸ František Ignác Vratislav z Mitrovic nechal na panství postavit barokní zámek. Jednalo se o jednopatrovou stavbu, která měla v kamenném reliéfu dva erby pod hraběcí korunkou, symbolizující hraběte z Mitrovic a hraběnku ze Schönfeldu. Nechal zde zhotovit nápis:

„Franz Ignaz Wratislaw, posvěcený říšský hrabě Mittrowitz, pán ze Schönwaldu, římský a říšský majestát skutečný..., komoří a místodržící v královském a říšském ... a Maria Viktoria hraběnka Wratislaw von Mittrowitz, rozená hraběnka ze Schönfeldu 1708.“²⁹

Po smrti hraběte z Mitrovic 1715 spravovala panství Marie Viktorie. Ta roku 1718 předala panství svým synům – Janu Josefovi a Františku Karlovi. Bratři se společně o panství starali do 30. let 18. století. Poté byl majetek rozdělen a o Schönwald se začal starat František Karel se svojí manželkou Marií Annou, rozenou hraběnkou Kinskou.

---

²⁶ ÚLOVEC, Jiří. Hrady, zámky a tvrze na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. Ústecká vlastivěda., str. 80

²⁷ FRIŠ, Jan, ed. a kol. Staří lidé ve městě: výsledky sociologického výzkumu. Ústí nad Labem: Útvar hlavního architekta, 1969, str. 64-66

²⁸ SEDLÁČEK, August. Hrady, zámky a tvrze Království českého. Díl čtrnáctý, [Litoměřicko a Žatecko]. Vyd. 3., v Argu 1. Praha: Argo, 1998., str. 48

²⁹ Citace: JIRÁSKOVA, Jana. Petrovice: Peterswald : historie obce od roku 1352. Petrovice: Obec Petrovice, 2007. ISBN 978-80-254-0371-6., s. 12

V polovině 18. století byl zámek přestaven Petrem Versem. Roku 1759 se správy panství ujal syn Františka Karla, František Karel, který nechal v 60. letech rozšířit panství o budovu statku. František Karel se oženil s hraběnkou Marií Annou, rozenou Des Fours de Mond, která velmi utrácela, což vedlo k zadlužení panství a k tzv. cridě. Panství po zadlužení bylo nakonec v dražbě dne 30. ledna 1793 prodáno Josefu Rudolfovi z Hackelbergu-Landau za 140 900 zlatých.³⁰

---

³⁰ ÚLOVEC, Jiří. Hrady, zámky a tvrze na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. Ústecká vlastivěda., str. 80

2. Poslední vlastníci zámku Krásný Les

V 19. století zámek vystřídal několik majitelů. Roku 1801 byl prodán obchodníkům s vínem a kůží z Knínic – Antonínu a Františku Waagnerovým. Po smrti obou bratrů se správu majetku ujal Františkův syn František Xaver, který se o panství nedokázal starat, a tak došlo k velkému zadlužení. Po jeho smrti ho jeho manželka prodala ve veřejné dražbě roku 1836 advokátovi Likowetzovi. Nový majitel vlastnil zámek pouze rok. Po jeho smrti ho pozůstalí prodali továrníkovi ze Cvikova u Nového Boru – Antonínu Ballemu.

Nový majitel chtěl oslavit svůj příchod 2. srpna 1843, a proto zvolil netradiční způsob. Nechal vystřelit dělo, které nešťastnou náhodou trefilo mladého chlapce, jenž na následky zranění zemřel. Antonín Balle na zámku poté nepřebýval a zůstal v Cvikově do své smrti. Jeho syn následně začal majetek rozprodávat. Po roce 1849 se Petrovice vymanily z poddanství Schönwaldu.³¹ Panství pak přešlo do vlastnictví bankéře Emanuela Sommera, který ho roku 1893 prodal Friedrichovi z Westphalen-Fürstenbergu.

Fridrich byl také majitelem panství Chlumce u Chabařovic a zároveň poslancem českého zemského sněmu. Jak píše kronika města Chabařovice, jednalo se o hraběcí rod, který se staral o své obyvatele: *„Přes změněné poměry vykonává hraběcí rodina mnohé významné dobročinné aktivity ku prospěchu chudých v dřívě poddanských obcí. Stačí je poukázat na bohaté peněžní dary k Vánocům.“*³² Po jeho smrti zdědil majetek syn Ottokar. Roku 1926 došlo na statku k pozemkové reformě. Nicméně o zámek a cihelnu nepřišel, jelikož mu byla navrácena. Ottokar si nechal jen část majetku. Stal se tak posledním vlastníkem panství Schönwald. Roku 1931 ho prodal městu Ústí nad Labem.³³

Město Ústí nad Labem spravovalo panství do konce čtyřicátých let. Zámek i s přílehlými budovami byl poté předán pod správu ČSSS – československých státních statků.³⁴

---

³¹ JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovice: Peterswald : historie obce od roku 1352. Petrovice: Obec Petrovice, 2007., str. 12-13

³² MATTAUCH, Gustav. Kronika města Chabařovice = Chronik der Stadt Karbitz: 1880. Překlad Karel Prošek. První česko-německé vydání. Chabařovice: vlastním nákladem: Karel Prošek, 2016., str. 105

³³ Syn Ottokara, Friedrich, byl posledním majitelem Chlumeckého panství. MAŠEK, Petr. Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti. Vyd. 1. Praha: Argo, 2008-2010. 2 sv., str. 443

³⁴ ŮLOVEC, Jiří. Hradý, zámky a tvrze na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. Ústecká vlastivěda., str. 81

3. Zámek za 2. světové války

S podepsáním Mnichovské dohody z 28. září 1938 byly Československu odebrány Sudety. Češi a Židé žijící v pohraničí se museli vystěhovat do „vnitrozemí“ republiky. V pohraničí začalo převažovat německé obyvatelstvo. To dosvědčuje i národnostní složení obyvatel z roku 1924, kdy v Schönwaldu žilo 39 osob československé národnosti a 1078 Němců.³⁵

Schönwald patřil do Německých Čech, *Deutschböhmen*, které spadaly pod Landráť Ústí nad Labem. Obyvatelé Schönwaldu nadšeně vítali příchozí jednotku německé armády. Za velkého veselí dne 3. října 1938 přivítali v obci 3. rotu 75. dělostřeleckého pluku Itzehoe.³⁶

Následujícího roku byl 14. dubna vydán zákon o Sudetské župě. Území se stalo Sudetenlandem. Pro Schönwald to znamenalo, že spadl pod venkovský okres města Ústí nad Labem a jeho pořadové číslo bylo 68.³⁷

Zámek Schönwald byl v této době využíván jako interní místo pro francouzské válečné zajatce. Ti zde byli do podzimu 1941, kdy se z interního tábora stal koncentrační tábor pro ústecké Židy.³⁸ Židé byli násilně vystěhováni a přemístěni do prostoru zámku. Zda se jednalo opravdu o koncentrační tábor, není jasné, jelikož se v záznamech objevuje také pojem starobinec.

Židé vězněni ve sběrném táboře byly převážně ženy. Neví se, z jakého důvodu byli vězni transportováni na zámek. Dle studie Fedoroviče³⁹ je spojoval jeden prvek – rok narození. Nikdo z obyvatel starobince se nenarodil po roce 1900. Jednalo se nejspíše o přestupní místo. Svědčí o tom také fakt, že jejich pobyt zde byl pouze do roku 1944.

---

³⁵ Statistický lexikon obcí v Čechách: úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 266 Sb. zák. a nař.: vydán ministerstvem vnitra a Státním úřadem statistickým na základě výsledků sčítání lidu z 15. února 1921. 2., nezměn. vyd. V Praze: Státní úřad statistický, 1924. xxiv, 598 s. Statistický lexikon obcí v republice Československé. 1., Čechy., str. 185

³⁶ Tereziánské studie a dokumenty ... Praha: Academia, [1994]-2010., str. 216

³⁷ Tereziánské studie a dokumenty ... Praha: Academia, [1994]-2010., str. 216

³⁸ Archiv města Ústí nad Labem, fond AO Krásný Les, karton 3, inventární číslo – žádné, obsah – Plán adaptace starého zámku na starobinec pro Židy, časový rozsah – 1941

³⁹ Tereziánské studie a dokumenty ... Praha: Academia, [1994]-2010

Osudy těchto lidí se různí. Někteří na zámku zemřeli, jiní byli převezeni do koncentračního tábora v Terezíně a odtud dál na východ do Osvětimi. Jediný člověk byl ze sběrného tábora propuštěn. Jednalo se o Ericha Löwiho, narozeného v Předlicích, který byl roku 1941 deportován do Schönwaldu, přestože byl „Volljude“.⁴⁰ Později byl uznán za míšence I. stupně a vrátil se do Ústí nad Labem. Zde v roce 1944 vstoupil do Organizace Todt.⁴¹ Roku 1945 se vrátil zpět do Ústí nad Labem.⁴²

Život v schönwaldském starobinci podle výpovědi pamětníků nebyl pro Židy až tak omezující. Židé se po areálu směli volně pohybovat a chodili nakupovat do místního obchodu.⁴³ Podle výzkumu Fedoroviče⁴⁴ se ze všech 79 obyvatel starobince Schönwaldu nedožilo konce války 55 vězňů. Někteří byli osvobozeni v Terezíně. Osvobození se také dočkali manželé Karl a Elsa Hellerovi, kteří se účastnili 5. února 1945 transportu „alibi“ a dostali se do Švýcarska.⁴⁵

Po odvezení Židů do koncentračního tábora v Terezíně se na zámku usídlila skupina Wehrwolf. Jednalo se o ženskou skupinu složenou z dívek ve věku 16-20 let. Počet dívek byl v rozpětí od 25 do 30. Každá skupina Wehrwolf měla své krycí jméno. Dívky na Schönwaldu měly krycí jméno „Wildkatze“. Všechny jednotky Wehrwolfu byly připravovány na zámku v Krásném Březně, kde probíhal výcvik. Dívky se zde učily střílet puškou a házet ručním granátem. Velitelkou skupiny Wildkatze byla Lisa Hamerská.⁴⁶ V květnu 1945 neměl kdo dívkám velet, proto se rozešly do svých domovů.⁴⁷

---

⁴⁰ Podle norimberských zákonů se jednalo o člověka, který má oba rodiče Židy.

⁴¹ Jednalo se o polovojenskou organizaci v jejímž čele byl Fritz Todt. Organizace měla za úkol stavbu Západního valu – obranný systém na hranicích se západní hranicí Francie, Lucemburskem, Belgií a Nizozemskem.

Lidové noviny. 50. 1942. ISSN 1802-6265., str. 1

Lidové noviny. 48. 1940. ISSN 1802-6265., str. 3-4

⁴² Terezínské studie a dokumenty – Tomáš Fedorovič str. 218

⁴³ Terezínské studie a dokumenty – Tomáš Fedorovič str. 217-228

⁴⁴ Terezínské studie a dokumenty ... Praha: Academia, [1994]-2010

⁴⁵ Terezínské studie a dokumenty – Tomáš Fedorovič str. 229

⁴⁶ Archiv města Ústí nad Labem, fond Okresní národní výbor v Ústí nad Labem, karton 1527, inventární číslo V5801

⁴⁷ JIRÁSKOVÁ, Jana. Postřehy k zámku v Krásném Lese. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2014, 19.(3.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z:

https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=45897

Samotná budova zámku za 2. světové války byla částečně přestavěna. Přestavba se týkala hlavně vytvoření toalet ve druhém patře kvůli zvýšenému počtu obyvatel zámku. Lidé zde žili v osmi ložnicích, pro které byla jedna koupelna. V zámku se také nacházela kancelář, kuchyně a špajzka.⁴⁸

---

⁴⁸ Archiv města Ústí nad Labem, fond AO Krásný Les, karton 3, inventární číslo – žádné, obsah – Plán adaptace starého zámku na starobinec pro Židy, časový rozsah – 1941

4. Státní statek Krásný Les

Po 2. světové válce se panství stalo opět majetkem města Ústí nad Labem. Zámek i s rozsáhlou obcí byl po válce přejmenován. První návrhy z roku 1945 hovořily o jméně Soběslav, nejspíše i na základě mírové dohody mezi knížetem Soběslavem I. a německým králem Lutharem III. Přesto nový název schválen nebyl. Nové jméno obce i zámku se schválilo až o tři roky později. Kromě Schönwaldu byl přejmenován i Streckenwald. Obce už neměly nést německé názvy, ale pouze české. Schönwald se tak přejmenoval na Krásný Les a Streckenwal dostal jméno Větrov.⁴⁹

Panství Krásný Les spadalo do roku 1948 do vlastnictví města Ústí nad Labem. Změnou režimu se z něj stalo horské pastvinářské družstvo. Mezi lety 1950-1951 spadalo do správy Československých státních statků. V Krásném Lese vzniklo na pozemcích bývalého zámku hospodářství, které bylo součástí Státního statku Petrovice. Tento státní statek byl složen z těchto dvou částí a v 60. letech byl doplněn o území a statek v Tisé. Souhrnně se o hospodářství v Krásném Lese, Tisé a v Petrovicích hovoří jako o Státním statku Petrovice.

Od roku 1952 se Státní statek Petrovice – hospodářství Krásný Les podílel na plánovitém řízení zemědělské výroby. Zaměřil se na chov skotu a na pěstování obilovin a krmiv. Statek se staral o čtyři stáda hovězího dobytka a čtyři stáda ovcí.⁵⁰ Na prostranství 485 hektarů se pěstovaly i brambory, len a obiloviny – žito, ječmen, oves.

Statek se v 50. letech snažil splnit jeden z hlavních úkolů pro výstavbu socialismu – zvýšení zemědělské výroby. Od počátku jeho vzniku se počítalo s jeho rozšířením. Převážně šlo o výstavbu kravína, aby se zvýšila kapacita skotu.⁵¹ Hospodářský statek Krásný Les proto zvýšil počet krav o 100 %, což mělo výhody – zvýšená produkce mléka a vyšší přísun masa. Dle článku v časopise Průboj se to státnímu statku velmi dařilo. Překračovali dlouhodobě produkci mléka a o zvířata se dobře starali.⁵²

---

⁴⁹ ÚLOVEC, Jiří. Hrady, zámky a tvrze na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. Ústecká vlastivěda., str. 75

⁵⁰ Sovětskými metodami zvyšují užitkovost dobytka. Průboj. 1953, 5(69), 3. ISSN 1804-5782.

⁵¹ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, inventární číslo 18, karton 2, datum 1973-1974, obsah – hodnocení činnosti MNV, Organizační odbor Okresního národního výboru v Ústí n. L., 23. září 1973, str. 10

⁵² I na ČSSS zvýšíme živočišnou výrobu. Průboj. 1954, 6(45), 3. ISSN 1804-5782.

Státní statek Petrovice se od 60. let výrazně zvětšil. Zemědělská půda byla vyměřena na 3 803 hektarů. S větší plochou půdy se součástí Státního statku Petrovice stal i závod v Tisé. Státní statek byl doplněn kromě těchto tří statků ještě o podnikové dílny, středisko pomocné výroby, stavební skupiny a šrotovací linku pro posklizňovou úpravu zrnin.

Roku 1962 došlo na Státním statku v Krásném Lese k vyzkoušení chemické látky – karbamidu. Z počátku se této látce báli, jelikož vlastnosti karbamidu jsou jedovaté a mohou usmrtit zvířata jako jsou koně, prasata či drůbež. Přesto karbamid smíchali s ovesným škrobem a podávali ho pouze skotu. Býci tak přibírali na váze až 1,34 kilogramu za den. Tím se zvýšila produktivita masa.⁵³

S nárůstem zvířat počítali představitelé statku také se zvýšeným počtem pracovníků starajících se o hospodářství. V plánu proto bylo postavit rodinné domky a výstavbu stále zvyšovat, aby sem přišlo více lidí.⁵⁴ Proto se v Krásném Lese začaly stavět dvojdomky a trojdomky, které by ubytovaly nově příchozí zemědělské pracovníky s jejich rodinami.

Centrem obce Krásný Les se stalo hospodářství Státní statek Petrovice – farma Krásný Les. Budovy byly elektrifikovány a doplněny vodovody, které zajišťovaly přísun vody pro dobytek. Vybavenost budovy a její podoba se od roku 1948 změnila. Budova zámku byla především využita pro občanskou vybavenost družstva. Zbylé budovy se změnily na místnosti pro dobytek, sýpku, ale využity byly i jako garáž. Podle rozhovoru s paní Kalabiškovou, která žila a pracovala v Krásném Lese v 50. a 60. letech, jsem se dozvěděla, jak to na Státním statku Krásný Les vypadalo: „*Co já si pamatuji, tak tam byli už jen ti, co ho používali na sýpky. Od silnice, když se díváte, tak z toho čela ze spodku udělali kuchyň a jídelnu. Byly tam nějaké sklady. Celé to kolem bylo jako panství. Byl tam pivovar, byly tam hospodářský stavení. Tady když se pak jede na Petrovice, jak je rozestavěnej ten barák, tak tam stávala konírna. Takže to bylo celý takhle od silnice celý obehnaný kolem toho zámku. Bylo to jako zámecký. Všechny možný budovy. Všechny možné budovy obohospodářoval ten statek.*“⁵⁵

---

⁵³ Pokus v Petrovicích vyvrátil pochybnosti. Průboj. 1962, 14(120), 3. ISSN 1804-5782.

⁵⁴ Archiv města Ústí nad Labem, ONV, karton 1217, inventární číslo 4842, obsah – Dlouhodobá koncepce rozvoje pohraničních oblastí v okrese UL. Pohraniční oblast Krušné hory – Petrovice, Krásný Les, Tisá, časový rozsah – 1969

⁵⁵ Citace: Rozhovor poskytla Antonie Kalabišková, důchodkyně žijící v Petrovicích, rozhovor proběhl 26. dubna 2021

Budova bývalého zámku se stala skladištěm státního statku. Obyvatelé tehdy objekt nepřidali na seznam kulturních památek obce. Kulturních památek bylo pouze několik. V katastrálním území Krásného Lesa se jednalo o kostel Nanebevzetí Panny Marie, sochu sv. Jana Nepomuckého, barokní sýpku, kostel v Nakléřově a obytné stavení čp. 207.⁵⁶ I to byl jeden z důvodů, proč se zámek a jeho hospodářské budovy nedochovaly v původním stavu. Už v 60. letech byly některé budovy bývalého zámku v dezolátním stavu. Jednalo se převážně o barokní sýpku, která díky této skutečnosti byla určena k demolici.⁵⁷

V 70. letech se rozloha hospodářství Státního statku Krásný Les ještě rozrostla a spadaly do ní další obce – Krásný Les, Rájec, Nakléřov, Větrov, Panenská a část Petrovic. Zde je nutné zmínit, že součástí Krásného Lesa byly také obce Adolfov, Panenská a Nakléřov. V této době došlo k rozšíření živočišného chovu. Obec na chov a na výstavbu nové odchovny vyčlenila 537 000 Kčs.⁵⁸

Obec byla na základě vládního usnesení č. 122/69 zařazena do I. kategorie nově vymezeného území pohraničí. Vládní usnesení bylo pro obec důležité, protože se začala považovat jako obec trvalého významu, a proto do ní mohly proudit peníze z oblastních dotací. Její význam spočíval převážně v hospodářské perspektivě, kterou zajišťoval zmíněný statek. Státní statek si mohl díky dotacím vystavit další dvě odchovny pro chov jalovic, sušičku a čističku. Prostor pro pastvu zvířat se od 50. let díky demolicím budov ještě rozšířil.⁵⁹

---

⁵⁶ Archiv města Ústí nad Labem, ONV, karton 1217, inventární číslo 4842, obsah – Dlouhodobá koncepce rozvoje pohraničních oblastí v okrese ÚL. Pohraniční oblast Krušné hory – Petrovice, Krásný Les, Tisá, časový rozsah – 1969, Pohraniční oblast Krušné hory – Petrovice – Krásný Les – Tisá

⁵⁷ Archiv města Ústí nad Labem, ONV, karton 1217, inventární číslo 4842, obsah – Dlouhodobá koncepce rozvoje pohraničních oblastí v okrese ÚL. Pohraniční oblast Krušné hory – Petrovice, Krásný Les, Tisá, časový rozsah – 1969, Pohraniční oblast Krušné hory – Petrovice – Krásný Les – Tisá

⁵⁸ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, inventární číslo 18, karton 2, datum 1973-1974, obsah – hodnocení činnosti MNV, Organizační odbor Okresního národního výboru v Ústí n. L., 23. září 1973, str. 2-5

⁵⁹ Archiv města Ústí nad Labem, ONV, karton 1217, inventární číslo 4842, obsah – Dlouhodobá koncepce rozvoje pohraničních oblastí v okrese ÚL. Pohraniční oblast Krušné hory – Petrovice, Krásný Les, Tisá, časový rozsah – 1969, Pohraniční oblast Krušné hory – Petrovice – Krásný Les – Tisá

S plány na rozšiřování statku bylo nutné myslet také na vytvoření zázemí pro nově příchozí pracovníky. Z tohoto důvodu se už od 50. let začala realizovat výstavba obytných bytů. Jednalo se převážně o stavbu družstevních bytů pro zemědělské pracovníky. Pro nové i stávající občany byly také zlepšovány veškeré základní služby. Počet bytů a domů pro zemědělce a další občany se měl zvyšovat do roku 1980 v rámci pětiletky.

Z rozhovoru s paní Kalabiškovou jsem zjistila, že přesto byly byty často prázdné a vystřídal se v nich několik rodin. Dle paní Kalabiškové zaměstnanec získal byt a „... dostal náborový příspěvek. Tady v těch panelákách se jich tam vystřídalo mraky. Skončila jim doba, kdy museli odpracovat několik let, aby nemuseli vracet náborovej příspěvek a byli pryč. V Krásném Lese tam postavili paneláky, aby tam zaměstnali lidi, ty domky a tam jsou postavené tři dvojdomky pak tam byly čtyři domky jako samostatný, paneláky, školku. Ty paneláky jsou poloprázdný...“⁶⁰Díky náborovému příspěvku přicházelo více pracovníků do oblasti, ale po odpracované době z oblasti opět odešli, což mělo vliv na postupné neplnění pětiletky. Obec se v roce 1980 stává součástí obce Petrovice.

Období 80. let je opět spojeno se zemědělstvím státního statku. Nicméně dle výpovědi paní Kalabiškové se objekt už postupně přestal používat. Cítuji: „*Ono to bylo prázdný už hrozně dlouho. To bylo prázdný už před revolucí. Tam byla třeba dílna, jinak nic. Tam to už padalo a všechno ostatní bylo zbouraný. Ještě někdy v 70. letech. Všechny přístavní budovy, to tady stálo a nikdo se o to nestaral. Tam měli udělanou akorát dílnu, tam byl jeden opravář a ti chlapi, co tam potřebovali něco udělat.*“⁶¹

Přes výpověď od paní Kalabiškové jsem zjistila, že v roce 1983 došlo k rekonstrukci budovy na odchov jalovic. Dobytek se tam choval od doby zestátnění statku do 80. let neustále a budova byla značně poničena. Stejně tak došlo k opotřebení technologie. Rekonstrukce zahrnovala odstranění vnitřního zařízení stáje. Stáj se měla doplnit žlaby a napáječkami. Objekt měl mít opravené okapy, okna, střechu, omítku a budova měla dostat nový nátěr.

---

⁶⁰ Citace: Rozhovor poskytla Antonie Kalabišková, důchodkyně žijící v Petrovicích, rozhovor proběhl 26. dubna 2021

⁶¹ Citace: Rozhovor poskytla Antonie Kalabišková, důchodkyně žijící v Petrovicích, rozhovor proběhl 26. dubna 2021

V roce 1987 žádal MNV Petrovice o stavbu čerpací stanice PHM a linky na obilí v Krásném Lese. Záměrem stavby linky na obilí bylo plánování zvýšení počtu dobytka na farmě Krásný Les. V roce žádosti o stavbu linky bylo na farmě chováno 350 ks jalovic a zemědělci počítali s nárůstem skotu na 1100 kusů. Příbytek skotu by tak neměl dostatek potřebné potraviny.⁶²

Po revoluci se prostory zámku přestaly používat pro chov dobytka. Přestal existovat Státní statek Petrovice a objekt byl vyklizen. V roce 1990 došlo k zmapování bývalých zámků na Ústecku. Celkem jich bylo napočítáno dvanáct. Zámky se po únoru 1948 začaly používat jako státní statky. Některé pouze chátraly a nebyly k ničemu použity. Z celkových dvanácti objektů se do roku 1990 dochovalo pouze šest včetně zámku Krásný Les, kterému se dochovalo pár barokních detailů. Všech šest zámků, které zůstaly po roce 1948 stát, se nacházelo ve zdevastovaném stavu bez stop údržby.⁶³

---

⁶² Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 14, inventární číslo 127, obsah – státní statek, různé zemědělské stavby, časový rozsah – 1982-1986

⁶³ KRÁL, Antonín. Zámky na Ústecku: Polovina jich byla likvidována. Průboj. 1990, 5. ISSN 1804-5782.

5. Zámek Krásný Les po roce 1990

Zámek zůstal po roce 1990 opuštěný ve vlastnictví města Ústí nad Labem. Bývalý státní statek přestal být udržován, což se projevilo na jeho stavu. Vítr mu strhl krytinu, a to vedlo k zatékání do prostoru zámku. Déšť poškodil některé vodorovné dřevěné konstrukce. Statika zámku naštěstí nebyla téměř narušena. Jediná část, která poklesla, bylo severozápadní průčelí hlavní budovy kvůli probourání garážových vrat.⁶⁴

V roce 2001 zámek zakoupila Marie Tomčová, která v obci Krásný Les od roku 1996 žije. Dle poskytnutého rozhovoru bylo zjištěno, že zámek byl v dezolátním stavu, poznamenaný fungováním socialismu. Objekt tvořily budovy zámku a sila. V prostorách zámku byly sklady materiálu a sena pro Státní statek. Kromě toho k objektu patřil i pozemek, který býval zámeckým parkem. Budova byla sice v žalostném stavu, ale dle výpovědi paní Tomčové byly: *„zachovány některé stropy, podlahy (předpokládám, že byly původní, ale už nebyly celistvé) a na venkovní fasádě byly zachovalé původní erby – myslím, že byly dva – jeden z boku a jeden z čela směrem do zahrady. Jeden identický erb by měl být někde v Německu.“*⁶⁵

Paní Tomčová plánovala opravu zámku s jednou velkou společností, aby se na zámku mohly pořádat různé akce. Nakonec z realizace bohužel sešlo. Na otázku, proč se rozhodla zámek prodat, dodala: *„Již jsem neměla v úmyslu realizovat svůj podnikatelský záměr a byla jsem oslovena k jeho možnému prodeji. Tak jsem tuto nabídku využila.“*⁶⁶

---

⁶⁴ Ministerstvo kultury: Věc: Řízení o prohlášení zámku čp. 1 v obci Krásný Les za kulturní památku – rozhodnutí. Praha, 2017.

⁶⁵ Citace: Rozhovor s paní Marií Tomčovou, bývalou majitelkou zámek Krásný Les, ze dne 17. 5. 2021 v Ústí nad Labem

⁶⁶ Citace: Rozhovor s paní Marií Tomčovou, bývalou majitelkou zámek Krásný Les, ze dne 17. 5. 2021 v Ústí nad Labem

V Petrovicích existuje spolek pro obnovu venkova SOVA, jehož činnost se týká obnovy a zachování historických památek. Tento spolek se v roce 2011 zapojil do obnovy kříže na hoře Špičák. V petrovickém Zpravodaji se předseda spolku zmínil i o zámku Krásný Les a dalších historických objektech na území Krásného Lesa. Píše: „*Pokud bych chtěl zmínit to, co zde hlavně v Krásném Lese nenávratně mizí nebo již téměř zmizelo jsou kaplička nad „rotou“, kaplička Petra a Pavla a v dolní části obce vesnický hřbitov, starý selský mlýn, krásný starý zámek nebo selský špýchar, bohužel některé uvedené stavby si noví majitelé pořídili snad i v dobré víře, ale výsledek je takový, že nám v obci v blízké době přibude zas o nějakou tu zříceninu více.*“⁶⁷Na základě tohoto článku můžeme usoudit, že budova zámku byla stále zanedbaná a objekt se neudržoval, až hrozilo jeho zřícení.

Od Marie Tomčové objekt zakoupili v roce 2017 Jan Kilián a Jana Zajíčková, kteří jsou v současné době majiteli zámku. Ve stejném roce se jim povedlo zámek prohlásit za kulturní památku. Zpráva hovoří o tom, že se jedná o drobné šlechtické sídlo, které je svým typem jediné dochované. Zámek má hodnotu historickou i architektonickou, jelikož se na něm nacházejí kamenosochařské a heraldické epigrafické památky. Rozhodnutí o prohlášení historické památky dodává: „*Předmětný objekt představuje tak podle našeho názoru významný doklad historického vývoje, životního způsobu a vývoje společnosti, a tím objekt pro svoji hodnotu historickou a uměleckou splňuje podmínky pro prohlášení za kulturní památku.*“⁶⁸ Majitel zámku pro jedinečné zachování památky navázal spolupráci s památkáři. Kulturní památka je v současné době rekonstruována. Pomoci má i Program na záchranu a obnovu kulturních památek v Ústeckém kraji, z něhož se čerpalo na rekonstrukci střechy a krovů. Rekonstrukce by mohla být dokončena v horizontu 20 let.⁶⁹

---

⁶⁷ ŽÁK, Ladislav. Pár řádků z činnosti spolku pro obnovu venkova SOVA Krásný Les za rok 2011. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2011, 16. [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=45874

⁶⁸ Citace: Ministerstvo kultury: Věc: Řízení o prohlášení zámku čp. 1 v obci Krásný Les za kulturní památku – rozhodnutí. Praha, 2017.

⁶⁹ FRÁNKOVÁ, Magdalena. Zámek Krásný Les prochází obnovou, přesvědčil se hejtman Bubeníček. *Ústecký kraj oficiální web* [online]. Ústí nad Labem, 2018 [cit. 2021-5-19]. Dostupné z: <https://www.kr-ustecky.cz/zamek-krasny-les-prochazi-obnovou-presvedcil-se-hejtman-bubenicek/d-1729653>

Majitelé mají se zámek zajímavé plány. Jan Kilián chce v prostorách zámku vytvořit historickou expozici, kterou návštěvníkům představí šlechtické rody vlastníci zámek v minulých staletích. Prostory zámku by se měly podobat dobovým pokojům, které by odkazovaly na dané historické období. Kromě toho zde bude nejen expozice s nuceným táborem pro starší Židy žijící na zámku v průběhu 2. světové války, ale i pobyt dívek z Hitlerjugend či francouzských zajatců.⁷⁰

V roce 2019 došlo k založení Spolku Zámek Krásný Les, z. s. zapsaný do spolkového rejstříku u Městského soudu v Praze. O poslání a hlavní náplní spolku se dočteme na webových stránkách zámku. „*Posláním spolku je: Obnova zámku a zámeckého parku Krásný Les, jeho zpřístupnění veřejnosti a využití ke kulturním, společenským a vzdělávacím účelům.*“⁷¹Náplní spolku je především:

- rekonstrukce nemovité a movité kulturní památky zámku a přilehlého parku Krásný Les a jeho zpřístupnění veřejnosti,
- prezentace kulturního bohatství zámku,
- shromažďování, pečování, zachraňování předmětů, které mají historickou, kulturní a společenskou hodnotu,
- povznesení kulturního významu oblasti Krásného Lesu a Petrovic v rámci kraje i celé republiky.⁷²

---

⁷⁰ STRNAD, Radek. Historik vrací zámku ze 17. století zašlý lesk. Plánuje v něm expozici. Deník.cz [online]. 2018, , 1 [cit. 2021-5-17]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/cestovani/foto-historik-vraci-zamecku-ze-17-stoleti-zasly-lesk-planuje-v-nem-expozici-20180414.html>

⁷¹ Zámek Krásný Les: Spolek [online]. 2019 [cit. 2021-5-19]. Dostupné z: <http://zamekkrasnyles.cz/spolek/>

⁷² Zámek Krásný Les: Spolek [online]. 2019 [cit. 2021-5-19]. Dostupné z: <http://zamekkrasnyles.cz/spolek/>

Náplní spolku je však daleko více, např. zvyšování povědomí o lidech, kteří na zámku žili. Převážně se to týká perzekuovaných Židů žijících na zámku za 2. světové války. Pro realizaci těchto cílů vykonává spolek činnosti, které ho zviditelňují, ale především pomáhají zrekonstruovat památku a zvýšit povědomí veřejnosti. V tomto případě se jedná hlavně o:

- organizaci veřejných sbírek pro podporu spolku a jeho činnosti,
- spolupráce s dalšími subjekty na úrovni národní a mezinárodní, jejichž pojičkem je záchrana, ochrana a prezentace kulturních památek,
- pořádání různých typů akcí – sportovní, kulturní, společenské a vzdělávací, kterých se účastní i další instituce,
- zapojení dobrovolníků,
- propagace aktivit spolku skrz publikace, články a jiné materiály.⁷³

---

⁷³ Zámek Krásný Les: Spolek [online]. 2019 [cit. 2021-5-19]. Dostupné z: <http://zamekkrasnyles.cz/spolek/>

6. Dějiny obce po 2. světové válce

S koncem 2. světové války byla i obec osvobozena Rudou armádou, která do Petrovic a Schönwaldu vstoupila 9. května 1945. Schönwald osvobodila 58. gardová střelecká divize, která pokračovala dále na Ústí nad Labem. Okolo 14. hodiny do Schönwaldu přijel 32. gardový střelecký sbor, který přes Telnici pokračoval dále na Ústí nad Labem. Pamětníci se shodli, že okolo 14. hodiny došlo k osvobození. Nicméně první sovětská armáda Schönwaldem projela již v 9:30 ráno.⁷⁴

První kroky prozatímního místního národního výboru vedly k vypovězení všech říšských příslušníků, ale také se snažili o zajištění obchodů a průmyslové výroby.⁷⁵ Lidé začali přebírat majetek, který jim před válkou nepatřil – obchod se zbožím, hostinec, pekařství či cukrářství.

Obyvatelstvo obce tvořili zejména Němci. Na konci války jich v Schönwaldu žilo přes 1100. Někteří z nich vlastnili velké či malé usedlosti, místní hostince nebo prodejny. Pracovali na pile, ve mlýně, v továrně na knoflíky, ale také v pohostinství, které zajišťovaly tři kavárny, dvanáct hostinců a pivovar. K dispozici jim byla spořitelna, zdravotnická organizace, taneční sály i fotbalové hřiště. Někteří byli hasiči v jedné z pěti požární zbrojnic.⁷⁶ Po podepsání dekretu prezidenta republiky Eduarda Beneše ze dne 2. srpna 1945⁷⁷ ztratili s nabytím německého občanství (z roku 1938) československé. Tento dekret byl důležitou součástí pro odsun německého obyvatelstva z Československé republiky. Od té doby docházelo k odsunu Němců, které trvalo do roku 1947.

---

⁷⁴ Archiv města Ústí nad Labem, fond ONV, karton 1085, inv. č. 3727, obsah – dokumentace k návrhu na vybudování památníku RA v Nakléřově, časové rozměti – 1974-1976, Osvobození Nakléřova 1974

⁷⁵ JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovice: Peterswald : historie obce od roku 1352. Petrovice: Obec Petrovice, 2007., str. 58

⁷⁶ Archiv města Ústí nad Labem, ONV, karton 1217, inventární číslo 4842, obsah – Dlouhodobá koncepce rozvoje pohraničních oblastí v okrese ÚL. Pohraniční oblast Krušné hory – Petrovice, Krásný Les, Tisá, časový rozsah – 1969

⁷⁷ Dekret č. 33/1945 Sb. Ústavní dekret presidenta republiky o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské

Odsun probíhal v několika etapách a počet lidí byl den ode dne vyšší. První odsuny začaly už v květnu 1945. Byli to němečtí vojáci, kteří se přes pohraničí vraceli do Německa. V dalších dnech přes obec putovaly kolony povozů, které byly taženy koňmi. Putovaly do Hellendorfu. Finanční stráž kontrolovala a zabavovala odcházejícím Němcům některé věci. Jednalo se o majetek nabytý v bývalém Protektorátu Čechy a Morava.

Většiny německých obyvatel ze Schönwaldu se první vlna odsunu nedotkla. Přesto skrze Schönwald a Petrovice procházelo každý den několik desítek rodin, jejichž věci byly naložené na žebřinových povozech. Každý Němec si směl s sebou vzít majetek, který vážil do třiceti kilogramů. Jejich cesta skončila v německé Pirně, kde poté vlakem směřovali do severního Německa.⁷⁸ Někteří Němci se chtěli vyhnout povinné prohlídce a volili útěk přes lesy. Svědčí o tom i událost z noci 22. září 1946. Na hraničním přechodě v Schönwaldu došlo k vojenskému zásahu. Během akce byl zastřelen jeden Němec, který s několika dalšími chtěl nelegálně přejít hranice a vrátit se do Československa.⁷⁹ Někteří při podobném pokusu o nelegální překročení hranice byli dopadeni a předáni k trestnímu řízení. Jejich trest byl stanoven na odnětí svobody ve výši až šesti měsíců. Poté byli předáni ruským zahraničním orgánům.

První odsuny Němců ze Schönwaldu a Petrovic začaly v červenci 1945. Ti, kteří zde ještě pobývali, byli dle dekretu prezidenta republiky ze dne 19. 9. 1945, č. 71 Sb. přiřazeni nejčastěji jako zemědělství dělníci do vnitrozemí Československa. Pokud byl jeden člověk z domácnosti přidělen jinam, musela ho následovat celá jeho domácnost. Ze Schönwaldu se takto vystěhovalo několik německých rodin. Jednalo se o rodinu Ernst, Friedl, Ritschel, Friedel a Wolf.⁸⁰ Většina z nich byla přesunuta na práci do Kolína nebo do Zlína. Pokud by se danému zaměstnavateli nenahlásili či jinak byli proti této povinnosti, bylo nařízeno, že je okresní národní výbor může potrestat vězením do jednoho roku.⁸¹

---

⁷⁸ JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovice: Peterswald : historie obce od roku 1352. Petrovice: Obec Petrovice, 2007., str. 60

⁷⁹ JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovice: Peterswald : historie obce od roku 1352. Petrovice: Obec Petrovice, 2007., str. 62

⁸⁰ Tyto rodiny dohromady sčítaly 31 členů.

⁸¹ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, karton 4, inventární číslo 74, obsah – přidělovací výměry na práce ve vnitrozemí, časový obsah – 1947

Dne 4. října 1945 byla v Ústí nad Labem vydaná vyhláška, která se týkala obce Schönwald. Vyhláška obsahovala 68 jmen, kterým byl konfiskován zemědělský majetek. Tito lidé byli shledáni jako zrádci. Jednalo se o Němce, Maďary, Čechy a Slováky, kteří byli na straně nacistického Německa za 2. světové války. Byly to osoby, které žily v Schönwaldu, ale také v okolních vesnicích – Nakléřov, Petrovice, Telnice, Panenské, Chlumci či v Drážďanech, ale v Schönwaldu vlastnily zemědělský majetek. Jejich majetek byl zkonfiskován za účelem pozemkové reformy. Nicméně vyhláška obsahovala i dovětek, který jmenovaným umožnil odvolat se, pokud se podíleli na zachování celistvosti a osvobození Československé republiky.⁸²

Tito lidé měli být v blízké době odsunuti. Proto se snažili prodávat svůj majetek. Stát tomu chtěl zabránit, jelikož by jej nemohl zkonfiskovat. Proto ONV v Ústí nad Labem vydal dne 23. 10. 1946 zprávu, že pokud bude docházet k rozprodávání, je nutné brát v potaz, že toto jednání bylo trestné dle §19 dekretu prezidenta republiky z 25. 10. 1945 č. 108/4b Sb. MNV měly z toho důvodu dohlédnout, aby Němci neprodávali své majetky ani pod cenou.⁸³

Odsunutí Němci v obci zanechali velké množství majetku, pro které se nesměli vrátit. Místní národní výbor proto začal od roku 1946 majetek sepisovat. Na starosti to měla speciální komise, která majetek po částech začala přerozdělovat místnímu obyvatelstvu. Z počátku byly předměty v seznamu lidem pouze propůjčeny. Uvádí to dokument *Inventární seznam bytového zařízení*. V dokumentu jsem se dočetla, že Místní správní komise panu Karlu Kindlovi, národnímu správci do domu č. p. 323/Liščí farma, zapůjčila některé věci do domácnosti. Jak je zde napsáno: „*Uvedené předměty nesmí shora uvedený zciziti ani na jiného převésti. Tyto předměty jsou státním majetkem a byly panu K. Kindlovi pouze zapůjčeny...*“⁸⁴ Jednalo se nejčastěji o věci pro vybavení domácnosti od stolů, přes postele po kredenc. Někteří nabyli pohovku, koberce, hodiny, zrcadla aj.⁸⁵

---

⁸² Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, karton 4, inventární číslo 71, obsah – konfiskační seznamy zemědělského majetku, časový rozsah – 1945

⁸³ Archiv města Ústí nad Labem, fond Okresní národní výbor v Ústí nad Labem, karton 1527, inventární číslo V 5801

⁸⁴ Citace: Archiv města Ústí nad Labem, fond MNV Krásný Les, karton 2, inventární číslo 32, obsah – soupis bytového zařízení a ostatní vybavení, časový rozsah 1946-1948

⁸⁵ Archiv města Ústí nad Labem, fond MNV Krásný Les, karton 2, inventární číslo 32, obsah – soupis bytového zařízení a ostatní vybavení, časový rozsah 1946-1948

Od roku 1947 začal MNV v Schönwaldu vydávat potvrzení o vlastnictví dříve nabytého majetku. Jednalo se o majetek, který propadl konfiskací podle dekretu prezidenta republiky ze dne 25. října 1945 č. 108 Sb. a jež přihlašovatel získal převzetím nebo svěřením do úschovny, koupí, výměnou, úředním přidělením nebo jakýmkoliv jiným způsobem.⁸⁶ Aby lidé majetek získali, museli se zastavit na výboru a své dříve nabyté věci si nechat potvrdit podpisem. Lidé takto získávali byty, rodinné domy, zemědělské usedlosti, ale také hostinec či pilu s mlýnem.⁸⁷

V roce 1947 došlo k mnohým požárům, které nebyly vysvětleny, proč vznikly. Většina obyvatel se přikláněla k teorii, že byly zapalovány Němci, kteří sem ilegálně vstoupili. Z toho důvodu byly vytvořeny noční hlídky, jež střežily obec a hranice. Noční hlídky byly nahrazeny Sborem národní bezpečnosti a kriminální policií z Ústí nad Labem. Od konce roku 1947 do roku 1948 došlo ke stále menšímu tranzitu přes Petrovice a Schönwald. Nakonec byla silnice z německého Hellendorfu na Petrovice uzavřena. Stalo se tak 31. prosince 1948.⁸⁸

---

⁸⁶ Archiv města Ústí nad Labem, fond MNV Krásný Les, karton 2, inventární číslo 31, obsah – přihláška k soupisu nepřátelského majetku pro Čechy, časový rozsah – 1946-1947

⁸⁷ Archiv města Ústí nad Labem, fond MNV Krásný Les, karton 2, inventární číslo 31, obsah – přihláška k soupisu nepřátelského majetku pro Čechy, časový rozsah – 1946-1947

⁸⁸ JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovice: Peterswald : historie obce od roku 1352. Petrovice: Obec Petrovice, 2007., str. 62

7. Změna názvu obce

Obce téměř celou svou existenci nesla jméno Schönwald. Němci žijící zde za 1. i 2. světové války jiný název neznali. S rokem 1945 přišel i první návrh na změnu názvu obce. Podala ji dne 24. června 1945 Místní správní komise. Obec měla mít označení Soběslav v Krušných horách. Komise taktéž uvedla důvod změny názvu obce: „*Aby byly odstraněny německé názvy obcí, navrhuje nahoře uvedenou změnu a svůj návrh opodstatňujeme tím, že ve zdejším prostoru byla kolem roku 900–920 svedena bitva, ve které král Soběslav poprvé porazil v průsmyku Nakléřovském Němce.*“⁸⁹ Důvod byl očividný. Čechoslováci po 2. světové válce nechtěli, aby jakákoli obec ležící na území Československé republiky nesla německé označení. Definitivní změna názvu přišla s rokem 1948. Schönwald byl přejmenován na Krásný Les.⁹⁰

---

⁸⁹ Citace: Archiv města Ústí nad Labem, fond MNV Krásný Les, karton 1, inventární číslo 2, časový rozsah 1945

⁹⁰ Archiv města Ústí nad Labem, fond ONV Ústí nad Labem, karton 70, inventární číslo 429, obsah – Změna názvu obce České Chvojno, Německé Chvojno, Německá Nová Ves a Schonwald, časový rozsah – 1948

8. Obec Krásný Les v 50. – 70. letech

Pohraničí bylo nutno po odsunu Němců osídlit. Obec trpěla velkým nedostatkem schopných lidí, proto do pohraničí přicházeli lidé z vnitrozemí Čech a ze Slovenska. Důležité bylo ubytování. Prázdné domy po odsunutém obyvatelstvu svou úlohu zpočátku plnily. Přesto místní správa rozhodla, že 10 % bytů bude odebráno od tzv. neproduktivních Němců (učitelé a senioři), kteří v oblasti ještě zůstali, a byly předány novým obyvatelům obce. Další problém byli tzv. „zlatokopové“, kteří se snažili v domech po Němcích získat nejrůznější cennosti.⁹¹

8.1 50. léta obce Krásný Les

Lidé ze všech částí republiky se ubytovali v domech po odsunutém obyvatelstvu. Od 50. let docházelo k postupnému osidlování oblasti. Nicméně bylo nutné zabezpečit hranice a střežit je. Proto bylo v 50. letech zřízeno Ministerstvem národní bezpečnosti zakázané pásmo.⁹²

Jednalo se o území, které se nacházelo v pohraničních okresech. Podle potřeby bylo zakázané pásmo stanovené v okresech, které spadaly do kategorie pohraniční okresy. Bylo vymezeno státní hranicí. Jeho vnitřní hranice byla až dva kilometry dlouhá a počítala se od státní hranice do vnitrozemí. Zakázané pásmo bylo označeno cedulemi, jež označovaly zakázané území. V tomto prostředí se nesmělo bydlet a ani se do něj nesmělo vstupovat. Pokud člověk chtěl do zakázaného pásma vstoupit, potřeboval speciální propustku. Kdo bez dovolení vstoupil do zakázaného pásma a byl chycen, dostal pokutu do 50 000 Kčs, nebo odnětí svobody až na 2 měsíce. Úmyslný přechod přes hranice se trestal odnětím svobody na dobu až 5 let. Zakázané pásmo pro okres Ústí nad Labem a Děčín se ustanovilo dle §10. ods. 1. zákona č. 69/1951 Sb.⁹³

---

⁹¹ JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovice: Peterswald : historie obce od roku 1352. Petrovice: Obec Petrovice, 2007., str. 59

⁹² č. s-2232/40 taj. – 1951

⁹³ Archiv města Ústí nad Labem, fond ONV, karton 1076, inventární číslo 3610, obsah – křížení zakázaného hraničního pásma, časový rozsah – 1955, Ministerstvo vnitra ze dne 14. února 1955

V oblasti zakázaného pásma, což byl prostor od drátěných zábran po označení zakázaného pásma výstražnými tabulemi, mohly bydlet pouze osoby, které byly státně spolehlivé. V Petrovicích do zakázaného pásma patřila rodina doktora Rosívala a Ingeborg Novotná aj. Rodina Kačerovských z Krásného Lesa v oblasti směla nadále bydlet. Ostatním to dovoleno nebylo. Lidé se proto museli do 30. června přestěhovat do přidělených domů. Do třetího čtvrtletí roku 1955 pak došlo k demolici jejich domů v zakázaném pásmu.⁹⁴

Ministerstvo vnitra později nařídilo demolici staveb v zakázaném pásmu. Tak se z oblasti museli vystěhovat všichni, kteří v ní do té doby žili. Byla jim nabídnuta jiná nemovitost, která již nebyla v zakázaném pásmu a částka 20 000 Kčs. Zálohu získali po vystěhování z domu.⁹⁵

V průběhu roku 1957 se bouraly domy ve velkém. Byly k tomu nasazeny také 3 buldozery. Díky rychlejšímu tempu se také zvyšoval požadavek na příspěvek pro demolici. Ministerstvo vnitra tak převedlo do SBČS v Ústí nad Labem částku 1 000 000 Kčs. Peníze byly určeny k dokončení demolicí v zakázaném pásmu.⁹⁶

Dne 3. června 1957 vydal Odbor pro vnitřní věci rady ONV v Ústí nad Labem dokument o majetkoprávním vyrovnání s přesídlenci ze zakázaného a hraničního pásma. Jednalo se o dokument, který byl důvěrný. Majetek v zakázaném pásmu byl od majitele odkoupen, pokud ho však nechtěl prodat, tak ho stát směl vyvlastnit i bez souhlasu vlastníka. Lidé z této oblasti byli vystěhováni a jejich majetek chátral, protože se o něj nikdo nestaral. Proto ho za velmi sníženou cenu od majitele vykoupil stát. Ministerstvo vnitra pak odškodnilo původní majitele, ale velmi nepatrnou částkou. Majetkoprávní vyrovnání mělo být dokončeno do 31. října 1957, poté přesídlenci již neměli na majetek a odškodnění právo.⁹⁷

---

⁹⁴ Archiv města Ústí nad Labem, fond ONV, karton 1076, inventární číslo 3610, obsah – křížení zakázaného hraničního pásma, časový rozsah – 1955

⁹⁵ Archiv města Ústí nad Labem, fond ONV, karton 1076, inventární číslo 3610, obsah – Zakázané pásmo Krásný Les – vystěhování obyvatel a demolice domů, časový rozsah – 1955-1957

⁹⁶ Tamtéž

⁹⁷ Tamtéž

V archivu jsem našla několik dokumentů z roku 1956, které žádají o přidělení bouračky v zakázaném pohraničním pásmu. Materiál z bouračky chtěli žadatelé použít na stavbu rodinného domu či obytné chaty. Jeden požadavek se týkal žádosti o bouračku účelem získání materiálu pro stavbu JZD v Chabařovicích. Nakonec byly Chabařovicím přiděleny 4 bouračky, ale ani jedna nebyla na území Krásného Lesa. Okresní odbor pro vnitřní věci rady ONV většině žádostí o bouračky vyhověl.⁹⁸

Později se rozsáhlé demolice budov v hraničním pásmu v okrese Ústí nad Labem ukrývaly pod názvem „akce D“. Akce na Ústecku probíhala v letech 1959-1960. Demolice byly prováděny ve dvou etapách. Krásný Les se zapojil oficiálně až ve druhé etapě, protože ministerstvo vnitra původně nepočítalo se zapojením Krásného Lesa a Petrovic do etapy první. Důvodem byl nedostatek brigádníků a strojů, které by demolice vykonaly. Přesto se v průběhu první etapy Krásný Les do demolice objektů zapojil, i když nebyl na oficiálním seznamu. V obou etapách došlo k demolicí 50 budov. Materiál ze zbořených budov byl navržen pro stavbu JZD, pro „akci Z“ či pro bytovou výstavbu.

- **Etapa I.**
  - demolice objektů u cest, podél silnic od hranic s NDR
  - celkem 267 objektů
- **Etapa II.**
  - demolice v zakázaném pásmu a v pohraničí podél hranic s NDR
  - dokončení akce do 1959
- **Etapa III.**
  - demolice zpusťlých objektů na území celého kraje
  - Demoliční práce v pohraničí měly být provedeny do II. celostátní Spartakiády.

Demoliční „akce D“ v okrese Ústí nad Labem byla ukončena v červnu 1960. V Krásném Lese došlo ke zboření celkem 94 objektů.⁹⁹

---

⁹⁸ Archiv města Ústí nad Labem, fond ONV, karton 1076, inventární číslo 3611, obsah – přiděl domů určených k demolicím v zakázaném pásmu v Kr. Lese a Petrovicích na stavební materiál, časový rozsah – 1956

⁹⁹ Archiv města Ústí nad Labem, ONV Ústí nad Labem, karton 1077, inventární číslo 3613, obsah – Akce „D“ – demolice budov v hraničním pásmu a dalších obcích okresu, časový rozsah 1959-1960

8.2 Období 60. a 70. let

Krásný Les byl z perspektivy budoucnosti chápán jako obec trvalého významu. Na základě vládního usnesení č. 122/69 Sb. byl společně s Tisou a s Petrovicemi zařazen do pohraniční oblasti Krušnohoří. Budoucnost obce se nacházela v hospodářství – zemědělské výrobě. Pro zvýšení počtu obyvatel se snažil MNV zvyšovat počet základních služeb a výstavby domů. Také se počítalo s investicemi do rozvoje zemědělství, vodovodu, osvětlení, výstavby hřiště, silniční sítě či zřízení dětského útulku. Tyto akce měly pomoci k udržení obyvatelstva v oblasti.¹⁰⁰

Výbor se také věnoval rekonstrukci rozhlasu a veřejného osvětlení. Už od 50. let nechal demolovat neobydlené a chátrající objekty. Svou pozornost zaměřil i na vybudování občanské vybavenosti obce – zřídil knihovnu, klubovnu a nechal opravit volejbalové hřiště pro mládež.¹⁰¹ Přes velké snahy MNV v obci byla pouze jednotřídka a chyběla zdravotnická péče. Také se nedokázal zachránit místní hřbitov, o jehož demolici se jednalo už v roce 1967. Hřbitov v Krásném Lese¹⁰² byl v témže roce zrušen. O dva roky později proběhla jeho demolice.¹⁰³ MNV Krásný Les také viděl nedostatek v jediném telefonu v obci, který byl na Státním statku Krásný Les a přes tři měsíce nefungoval.¹⁰⁴

---

¹⁰⁰ Archiv města Ústí nad Labem, ONV, karton 1217, inventární číslo 4842, obsah – Dlouhodobá koncepce rozvoje pohraničních oblastí v okrese ÚL. Pohraniční oblast Krušné hory – Petrovice, Krásný Les, Tisá, časový rozsah – 1969

¹⁰¹ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, inventární číslo 18, karton 2, datum 1973-1974, obsah – hodnocení činnosti MNV, Organizační odbor Okresního národního výboru v Ústí n. L., 23. září 1973, str. 2-13

¹⁰² Na hřbitově byly také hroby dvou sovětských vojáků. Jednalo se o vojáky RA, kteří padli začátkem května 1945 v okolí obce Petrovice. Jejich totožnost je neznámá. Operuje se tu s variantou, že se nejednalo o sovětské vojáky, ale že to mohli být dva Ukrajinci, kteří se účastnili pochodu smrti, jež skrze obec procházel do Německa v dubnu 1945. Jednalo se o skupinu pětiset mužů. Oba mrtví muži byli poté pohřbeni na místním hřbitově. Archiv města Ústí nad Labem, fond ONV, karton 1085, inv. č. 3722, obsah – Průzkum válečných hrobů sovětských vojáků, časový rozsah – 1974

¹⁰³ Archiv města Ústí nad Labem, fond ONV, karton 1209, inv. č. 4746, obsah – Likvidace hřbitova – Krásný Les, časový rozsah – 1967, Žádost o zrušení pohřebiště

¹⁰⁴ Krásný Les bez spojení. Průboj. 1966, 18(82), 3. ISSN 1804-5782.

Vývoj obyvatel Krásného Lesa se po odsunu Němců výrazně neměnil. Níže můžeme srovnat počet obyvatel od roku 1930 do 1972.¹⁰⁵

1930	1939	1945	1950	1961	1972
1145	1061	1278	123	144	132

Tab. 1 Vývoj obyvatel v Krásném Lese [zdroj: Archiv města Ústí nad Labem]

Přesto, že počet obyvatel se pohyboval okolo 130, se MNV snažil počet obyvatel zvyšovat. Stavěl nové bytové jednotky a nabízel jim náborový příspěvek, pokud se přistěhují do Krásného Lesa a vstoupí do Státního statku Petrovice – Krásný Les.

Od 70. let se snahy obce o zvelebování zvětšily. Dosvědčuje to i žádost MNV Krásný Les o zapojení se do „akce Z“ pro rok 1972. „Akce Z“ se týkala zvelebování obce a jejího okolí. Krajské město proto představitelé výboru požádali o finance, aby mohli realizovat vytyčené body:

1. zřízení okrasného parku u autobusové zastávky,
2. vybudování hřiště na odbíjenou,
3. zhotovení zábradlí podél silnice dlouhého cca 300 m,
4. upravení vstupu (včetně osvětlení) pro klub SSM v Krásném Lese,
5. za spolupráce státního Statku, výstavbu oplocení nově postavených domků a zřízení chodníků podle silnice u tohoto oplocení.

Jelikož na zvelebení obce byla nutná i lidská síla, rozhodl se MNV o zapojení místního obyvatelstva do obnovy obce. Roku 1972 žilo v Krásném Lese 160 obyvatel.¹⁰⁶ Většina z nich pracovala na Státním statku v Krásném Lese. Výbor se rozhodl, že by chtěl některé finance ušetřit, proto byli pracovníci hospodářství do „akce Z“ zapojeni v rámci společného velebení obce. Jejich práce se spojovala s uvedeným bodem číslo 5.

¹⁰⁵ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, inventární číslo 18, karton 2, datum 1973-1974, obsah – hodnocení činnosti MNV, Okresní národní výbor – organizační výbor odbor – Ústí n. L. 20. září 1974, str. 2-8

¹⁰⁶ Tamtéž

O dva roky později proběhla další „akce Z“. Tentokrát chtěl výbor finance od ONV v Ústí nad Labem, aby mohlo dojít k úpravám Kulturního domu. Současně se rozhodlo, že do „akce Z“ přibude i:

1. vybudování parku u zastávky,
2. dokončení kanalizace od hospodářství směrem k potoku,
3. vybudování chodníků podél nových domků.

Podle výkazu o plnění celoobecního závazku za 1. polovinu roku 1974 se obci podařilo zvelebit park a hřiště nebo dokončit kanalizaci. Ostatní plány byly buď přerušeny, nebo nebyly dodělány. Ve stejném roce se také zahájila výstavba školky, dalších chodníků, rekonstrukce vozovky v celé obci a oprava silniční komunikace mezi Krásný Lesem a Adolfovem. Stavba další bytů se odsunula na rok 1975.¹⁰⁷

S růstem a rozvojem obce bylo nutné obec zásobovat dostatkem pitné vody. Proto byla roku 1974 zahájena výstavba vodovodu Petrovice – Krásný Les VHS. Společně se stavbou vodovodu byla zahájena i stavba čerpací stanice. Následujícího roku se začala realizovat výstavba vodojemu. Realizace výstavby kanalizace a čistírny odpadních vod byla naplánována na roky 1979 a 1980.¹⁰⁸

Velebení se týkalo i rekultivace okolní krajiny. Konkrétně se jednalo o obnovu rybníků, které byly vybudovány v systému pěti kaskád. Některé byly určené pro chov ryb, další byly zdrojem potřebné vody. Rybníky měly sloužit také k rekreaci.¹⁰⁹ Obnovovaly se i některé objekty lidové architektury. Nedaleko Krásného Lesa došlo k vybudování památníku, který reprezentoval poděkování sovětské armádě za osvobození naší vlasti. Památník byl vybudován v Nakléřově na místě bývalého kostela. Slavnostně odhalen měl být na výročí 35. osvobození republiky sovětskou armádou.¹¹⁰

---

¹⁰⁷ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, inventární číslo 18, karton 2, datum 1973-1974, obsah – hodnocení činnosti MNV, Okresní národní výbor – organizační výbor odbor – Ústí n. L. 20. září 1974, str. 2-8

¹⁰⁸ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, inventární číslo 18, karton 2, datum 1973-1974, obsah – hodnocení činnosti MNV, Okresní národní výbor – organizační výbor odbor – Ústí n. L. 20. září 1974, str. 2-8

¹⁰⁹ Archiv města Ústí nad Labem, fond ONV, karton 1191, inv. č. 4577, obsah – Rybníky v Krásném Lese, časový rozsah – 1974

¹¹⁰ Archiv města Ústí nad Labem, fond ONV, karton 1085, inv. č. 3727, obsah – dokumentace k návrhu na vybudování památníku RA v Nakléřově, časové rozměty – 1974-1976, Monument díků sovětské armádě za osvobození naší vlasti + osvobození Ústí n. L. sovětskou armádou v květnu 1945

9. Sloučení obcí a 80. roky

V únoru 1980 proběhlo jednání Výboru vesnické organizace KSČ o sloučení Petrovic a Krásného Lesa. Bylo navrženo datum 1. července 1980. Podmínkou pro sloučení obou obcí bylo vyřešení dopravy mezi nimi. Obě obce za vyřešení této podmínky souhlasily se sloučením. Ke sloučení došlo 1. července 1980.¹¹¹ Sídlo místního národního výboru se nacházelo v Petrovicích.

Důvodem, proč došlo ke sloučení těchto obcí bylo, že obec a MNV v Krásném Lese nestačil splnit všechny úkoly, které byly pro MNV stanoveny. Krásnému Lese to mělo výrazně pomoci. Děti byly odváženy z Krásného Lesa do základních škol v Tisé a v Petrovicích, vyřešily se také otázky zdravotnictví. Místní poslanci přešli z Krásného Lesa do Petrovic. Nicméně jeden den v týdnu byl ustanoven jako úřední den, ve který se obyvatelé Krásného Lesa nemuseli vydávat do Petrovic, ale mohli řešit problémy v místě svého bydliště.

Dne 12. srpna 1980 v Krásném Lese došlo k jednání mezi MNV Krásný Les, MNV Petrovice a ONV Ústí nad Labem. Představitelé výborů jednali o převedení výkonu státní správy a veškeré dokumentace Krásného Lesa, jehož MNV byl zrušen a převeden do MNV Petrovic. ONV Ústí nad Labem získalo do úschovny insignie, razítka a státní znak bývalého MNV Krásného Lesa. Do okresního archivu byly převezeny spisy MNV Krásný Les, které se vztahovaly do roku 1976. Do MNV Petrovic se odvezly dokumenty stavebních dokladů, daňových dokladů a majetkoprávní a hospodářské smlouvy z let 1976-1980. Stejně tak sem byly dovezeny zápisové knihy z plén od května 1971. Pod správu MNV Petrovice byly předány další spisy týkající se rozpočtů, zemědělství, informace k telefonní a požární stanici či bytových plánů. Kanceláře OV v Krásném Lese se nacházely v budově státního statku.¹¹²

---

¹¹¹ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 2, inventární číslo 16, obsah – integrace obce Krásný Les do Petrovic, časový rozsah 1980

¹¹² Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 2, inventární číslo 16, obsah – integrace obce Krásný Les do Petrovic, časový rozsah 1980 – zápis (12. 8. 1980)

Nově sloučená obec Petrovice si pro roky 1981-1986 vytyčila investiční akce a neinvestiční „akce Z“. Investiční akce zahrnovala výstavbu sauny v budově ZŠ v Petrovicích. Druhá se týkala výstavby lyžařského vleku v Petrovicích. Neinvestiční „akce Z“ byly opět spojeny s obnovou obce:

- úprava a úklid veřejného prostranství,
- sběr odpadkových surovin,
- TJ Hraničář starání se o fotbalové hřiště,
- úprava hřbitova (stavba nových cest),
- udržení požární zbrojnice,
- v Krásném Lese a ve Větrově došlo k likvidaci bouraček, nové území bylo poseto trávou,
- dokončena adaptace klubu SSM,
- v Krásném Lese dokončena adaptace domu služeb,
- úprava místních komunikací,
- v Krásném Lese i v Petrovicích došlo k úpravě dětského hřiště.

Poté se v obcích vykonaly akce, které byly provedeny dodavateli. Jednalo se hlavně o úpravu rozcestí u rybníka mezi Petrovicemi a Krásným Lesem. Byla dokončena prodejna zboží v Krásném Lese a mělo zde dojít k adaptaci čtyř bytových jednotek.

Plány pro „Akci Z“ byly rozděleny na pět bodů. Pátý bod se týkal činnosti Státního statku. Jednalo se o:

- dokončení adaptace tří bytových jednotek v Petrovicích,
- získání dvou bytových jednotek po adaptaci dalšího domu,
- oprava rodinných domků v Petrovicích a v Krásném Lese,
- dokončení úprav v mateřské školce v Krásném Lese,
- dokončena adaptace dílem v Petrovicích.¹¹³

---

¹¹³ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 4, inventární číslo 17, obsah – zápisy ze schůzí pléna, časový rozsah – 1981-1983, Zpráva O činnosti požárního sboru Petrovice – Krásný les za období říjen 1981 – březen 1982, str. 1

Pro rok 1982 bylo stanoveno několik cílů a úkolů, které se dotýkaly oblasti hospodářské, politické a ideově výchovné. Časově měly být realizované v období 1981-1986. Všechny tyto úkoly platily pro Petrovice i pro Krásný Les. V Krásném Lese se v roce 1982 podařilo dokončit stavbu garáže na Státním statku – Krásný Les, skladu pro požární ochranu, restaurace a opravu školky.

Úpravy se týkaly silnic a v Krásném Lese došlo k opravě volejbalového hřiště a k další likvidaci bouraček. Byla také dokončena rekonstrukce rybníka na křižovatce mezi Petrovicemi a Krásným Lese. Problém však stále byl přísun vody. V Krásném Lese po dobu osmi týdnů netekla voda. Situaci se snažili řešit pomocí cisterny, která byla v obci přistavena.¹¹⁴

Následujícího roku se představitelé obce snažili více propojit obě obce, a to i dopravou pomocí dvou linek 41060 a 41090. Kvůli zimním zhoršeným podmínkám odbor dopravy ONV a ČSAD v Ústí nad Labem tento návrh zamítl. Nicméně doprava obyvatel mezi obcemi stále přetrvávala. Také se jednalo o zásobování obce, které bylo velmi omezené. OV v Krásném Lese na plenárním zasedání MNV Petrovice ze dne 4. května 1983 zmínil činnost spojenou s rekonstrukcí kulturního domu a s výstavbou nové prodejny smíšeného zboží a restaurace, která měla od druhého čtvrtletí zahájit svou činnost.¹¹⁵

Obec se věnovala také sportovním aktivitám. Roku 1985 se konala v Praze československá státní spartakiáda. Účastnilo se jí také patnáct cvičenců z Petrovic. Za jejich snahu jim rada MNV udělila odznak Budovatele obce a Čestné uznání.¹¹⁶

---

¹¹⁴ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 4, inventární číslo 17, obsah – zápisy ze schůzí pléna, časový rozsah – 1981-1983, Zápis ze 29. 10. 1982, str. 1-3

¹¹⁵ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 4, inventární číslo 17, obsah – zápisy ze schůzí pléna, časový rozsah – 1981-1983, zápis ze 4. 5. 1983, str. 2

¹¹⁶ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 4, inventární číslo 17, obsah – zápisy ze schůzí pléna, časový rozsah 1985-1990

Organizace zajišťující v obci Petrovice a Krásný Les politicko-kulturní akce jsou uvedeny níže:

- **Základní organizace svazu požární ochrany Petrovice a Krásný Les**

- jejich hlavním úkolem byla ochrana soukromého i socialistického majetku před ohněm a vedlejším úkolem byla práce na Státním statku, kde se účastnili sklizení sena a slámy → pořádali soutěž o nejlepšího sekáče obce „*Zlatou kosu*“,
- mladí požárníci byli zapojeni do celonárodní soutěže „*Plamen*“.

- **Socialistický svaz mládeže**

- organizace mladých lidí, která se převážně účastnila práce o víkendech,
- nejvíce se angažovali v pomoci státnímu statku – sběr kamene, sklizeň sena a slámy, úprava klubovny a okolí.

- **Tělovýchovná jednota „Hraničář“**

- zabývala se rozvojem tělovýchovy a sportu v obci,
- společně se svazem požární ochrany byla nejaktivnější organizací v obci,
- vyzdvihnuta byla účast žen na spartakiádě, ale také pomoc se sběrem sena, slámy a úklidem fotbalového hřiště, kabin a účast na celoobecních směnách.

- **SVAZARM**

- věnovala se hlavně rozvoji branného sportu,
- opět se účastnila pomoci při sklizni státnímu statku (seno, sláma),
- roku 1985 uspořádala akci o nejlepšího střelce ze vzduchovky.

- **Český červený kříž**

- organizace složená převážně z žen, které zajišťovaly služby při konání všech veřejných akcích pořádaných obcí.

- **Český svaz**
  - organizace, která byla složena ze členek Českého červeného kříže,
  - aktivně se podílely na pomoci státnímu statku při sběru kamení, sklizni sena a při údržbě životního prostředí.

- **Myslivecké sdružení „Český roh“ v Krásném Lese**
  - podílel se na výchově mladých ochránců přírody a na zabezpečování společenských akcí v obci Krásný Les a také se věnoval sklizni sena a slámy na státním statku.¹¹⁷

V roce 1987 se na plenárním zasedání řešilo 550. výročí založení obce Krásný Les.¹¹⁸ V časopisu Sever se objevil článek od Kristiny Kaiserové k tomuto kulatému výročí. Autorka článku čtenáře informovala o historii obce od jejího založení v roce 1437 po 2. světovou válku. Článek zmiňuje i vaření piva, na kterém panstvo bohatlo. Pivovar svou činnost ukončil roku 1918. V obci byla také zřízena jedna z prvních vesnických škol na Ústecku, která se datuje do 16. století. Obec získala v 18. století také nový kostel. Původní byl nejspíše gotický a stál na místním hřbitově, ale nedochoval se. Jedna z příčin zániku byl švédský útok na ves, při kterém Švédové kostel vypálili. V 19. století se s příchodem průmyslu v obci zřídil poštovní úřad a celnice 2. třídy. Poslední část článku se věnuje období před uzavřením Mnichovské dohody. Popisuje národnostní seskupení obce. Nicméně zda v obci probíhaly oslavy k výročí 550 let se v článku ani v zápisu ze zasedání nepíše.¹¹⁹

---

¹¹⁷ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 4, inventární číslo 17, obsah – zápisy ze schůzí pléna, časový rozsah 1985-1990

¹¹⁸ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 4, inventární číslo 17, obsah – zápisy ze schůzí pléna, časový rozsah 1985-1990, Zpráva o činnosti rady od posledního plenárního zasedání, které se konalo dne 17. 12. 1986

¹¹⁹ KAISEROVÁ, Kristina. Krásný Les oslaví 550. výročí první písemné zmínky. Sever. 1987, 25(45), 5.

V obci se konaly různé společenské akce po celý rok. V lednu byl Požárnický ples, v únoru Společenský ples a Zemědělský ples, který byl z části realizován díky Státnímu statku. Státní statek v říjnu realizoval dožínkovou zábavu. Například dne 10. února 1989 se konal Společenský ples Státního statku a vydělal 200 Kčs. Kromě těchto plesů se slavily i další svátky, mezi které lze uvést výročí Vítězného února, MDŽ, oslavy osvobození a samozřejmě nechyběly ani oslavy VŘSR.¹²⁰

Změna nastala s listopadem 1989. Po 17. listopadu 1989 se i MNV Petrovice vyjádřil k brutálnímu zásahu, který byl spáchán na studentech v Praze. Zároveň požadovali důsledné potrestání viníků, kteří vydali podnět k tomuto zásahu. V obci se vytvořila skupina občanského fóra. Představenstvo MNV proto vyklidilo místnost pro OF a rozhlas. Zároveň Rada MNV se sloučila s OF Krásného Lesa.¹²¹

Následujícího roku došlo k několika dalším věcem:

- byla konaná sbírka na činnost OF,
- odstranění hvězdy na křižovatce mezi Petrovicemi a Tisou,
- kulturní památky se začaly opravovat,
- byly konané první tajné volby,
- byl ustanoven výbor OV Krásného Lesa.¹²²

Po roce 1990 se OV Krásný Les rozhodl, že by chtěl otevřít hraniční přechod mezi ČSFR a NDR. Nicméně se jednalo o pěší přechod. Problém byl v tom, že muselo dojít k výstavbě celní budovy ze strany ČSFR a obnovení komunikace ze strany NDR. Obě vlády byly pro realizaci hraničních přechodů. V Krásném Lese se měl hraniční přechod realizovat ve druhé etapě. Oběma zemím šlo o spolupráci pohraničí a o zvýšení cestovního ruchu.¹²³

---

¹²⁰ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 16, inventární číslo 149, obsah – osvětová beseda, jednotné plány kulturně výchovné činnosti, časový rozsah – 1987-1989

¹²¹ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 4, inventární číslo 17, obsah – zápisy ze schůzí pléna, časový rozsah 1985-1990, Usnesení z PZ, konaného dne 13. 12. 1989 MNV v Petrovicích

¹²² Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 4, inventární číslo 17, obsah – zápisy ze schůzí pléna, časový rozsah 1985-1990, Usnesení (28. 3. 1990), Usnesení (11.4. 1990), Zápis (19. 9. 1990)

¹²³ Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 16, inventární číslo 142, obsah – zřízení směnárny, časový rozsah – 1990, opis – 24. 4. 1990 celý dokument

10. Obec v současnosti

První svobodné volby s v obci konaly v roce 1990. Prvním starostou byl Jaroslav Kopecký, který však v říjnu 1992 rezignoval. Od roku 1998 byl v čele obce Zdeněk Kutina. Obec se za jeho působení zaměřila na významné investiční akce. Jednalo se zejména o vybudování bytů pro mladé obyvatele Petrovic. Také byla vybudována místní kabelová televize, rekonstruoval se park na náměstí, mosty byly po rekonstrukci doplněny pěšími lávkami.¹²⁴

Roku 2002 postihla obec povodeň, která poškodila všechny místní mostky. Nové zastupitelstvo obce muselo řešit tuto situaci a odstranit povodňové škody. Nejdůležitější akcí byla výstavba biologické čističky vod, obecní kanalizace a položení nového pruhu silnice. Kromě toho se zastupitelstvo zaměřilo i na zřízení občanské vybavenosti v obci. V knihovně byl zaveden internet. Došlo i k rekonstrukci místního kostela.

Po konání voleb v roce 2006 byl zvolen starostou města opět Zdeněk Kutina i se svým místostarostou Walterem Wolfem ml. Jejich záměrem bylo opět obec zvelebit a rozšířit zde společenské a sportovní aktivity. Je třeba zmínit několik bodů, které se staly hlavními úkoly:

- prodej a pronájem obecních pozemků,
- příspěvky pro tělovýchovnou výchovu a sbor dobrovolných hasičů,
- nákup knih pro petrovickou knihovnu,
- údržba a oprava autobusových zastávek,
- zajištění veřejného osvětlení,
- svoz odpadu.¹²⁵

Pro spojení s Krásným Lešem byl pořízen devítimístní automobil, který dopravoval obyvatele Krásného Lesa do Petrovic a zpět. Lidé se tak snadněji dostali na lékařské vyšetření či za nákupy. Děti převážel tento autobus z Krásného Lesa do místní školy, nebo na autobusovou zastávku, ze které pokračovaly autobusem do ZŠ v Tisé.

---

¹²⁴ JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovice: Peterswald : historie obce od roku 1352. Petrovice: Obec Petrovice, 2007., str. 69-71

¹²⁵ Tamtéž

V roce 2006 byla otevřena dálnice D8, která spojuje Prahu a Drážďany. Tím se zmenšil počet automobilů, které projížděly obcí Petrovice do Německa.¹²⁶

V obci Petrovice se pravidelně vydává Petrovický zpravodaj. Informuje občany o nejdůležitějších událostech, které se za čtvrtletí v obci staly. Zpravodaj je objektivní a pro místní obyvatele velmi přínosný. Na titulní straně se nachází výroční zpráva nebo nejdůležitější zpráva za dané období. Poté se čtenář seznámí s činnostmi a akcemi ZŠ Petrovice a MŠ Brouček. Neopomíjí ani kulturní, sportovní a historické akce. V roce 2011 byl v Petrovicích založen Klub maminek Petřísek. Klub se stará o děti, ale v poslední době se zaměřil i na práci se seniory. Zprávy o jeho činnosti jsou také nedílnou součástí zpravodaje. Zajímavé jsou články Jany Jiráskové, která téměř v každém čísle čtenářům přibližuje historii obce a jejího okolí. Na závěr periodika je přidán přepis schůze zastupitelstva obce.

V roce 2012 oslavil petrovický kostel 220 let od svého vzniku. Město se proto rozhodlo památku opravit, aby nebyla v havarijním stavu. Díky zatoulané střele sovětského vojáka kostel vyhořel a od té doby jen chátral. V roce 2012 byl objekt prohlášen za kulturní památku a začal být opravován. Postupně získal také ciferníky a střechu.¹²⁷

Následujícího roku získala obec relikvie III. stupně sv. biskupa Mikuláše. Sv. Mikuláš je patronem města Petrovice a získané ostatky vysvětila Jeho Excelence Jan Baxant litoměřický biskup.¹²⁸ Vysvěcen byl i kříž na Větrově starý 200 let. Obec také financovala opravu fasády restaurace a místní škola získala nová okna. Jelikož bylo výročí bitvy u Chlumce a Přestanova, obec zrekonstruovala stávající pomník a u Nakléřova nechala vybudovat nový pomník.¹²⁹

---

¹²⁶ JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovice: Peterswald : historie obce od roku 1352. Petrovice: Obec Petrovice, 2007., str. 82

¹²⁷ Jak pokročily práce na zastřešení petrovického kostela? Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2013, 17.(4.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=45882

¹²⁸ Petrovice získali certifikované relikvie III. stupně sv. biskupa Mikuláše. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2013, 18.(1.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z:

https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=45884

¹²⁹ Rok 2013 v Petrovicích. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2013, 18.(3.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=45889

O dva roky později se řešila stavba Truck centra Krásný Les. Jednalo se o výstavbu logistického centra – překladiště. Zda se měla stavba v obci postavit se vzneslo několik negativních názorů.¹³⁰ V současné době se v obci Truck centrum nenachází.

V listopadu 2015 byla rekonstrukce petrovického kostela dokončena. Dne 14. listopadu byl kostel slavnostně otevřen. Slavnosti se účastnili členové zastupitelstva, ale i bývalí obyvatelé Petrovic, Krásného Lesa, Nakléřova, Adolfova aj.¹³¹ V následujícím roce byl spolkem SOVA zrealizován projekt obnovy kapličky sv. Petra a Pavla v Krásném Lese.¹³²

Obec navázala také spolupráci s Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně, kdy se studenti z Fakulty umění a designu pod vedením pedagoga a architekta Jana Fišera byli podívat v prostorách zastřešeného kostela. Spolupráce by měla zajistit budoucí vzhled interiéru kostela, kteří studenti a pedagogové mají navrhnout.¹³³

Během dnů architektury mezi 28. říjnem a 4. listopadem 2018 byl zámek Krásný Les zařazen do jedné z osmdesáti akcí, které v tyto dny probíhaly. Lidé se sjeli nejen z Petrovic, ale i z Tisé, z Krásného Lesa, z České Lípy, z Děčína nebo z Teplíc a zúčastnili se komentované prohlídky, která nesla název *Krásný Les – opomíjené kouzlo*. Odbornou přednášku měly na starosti dvě architektky Klára Szalman a Martina Kárová, které zájemce po obci prováděly. Prohlídka začala u barokního zámku Krásný Les, kde průvodkyně posluchače seznámily s historií zámku zhruba do roku 2010, kdy byla budova již vyrabovaná, opuštěná a zchátralá. Zájemci si také prohlédli rekonstrukci zámku, kterou ve stejném roce započal Jan Kilián, nový majitel zámku. Dále navštívili mlýn zastupující lidovou architekturu. Setkali se s majitelem, který jim řekl, že do budoucnosti uvažuje o zpřístupnění objektu veřejnosti. Exkurze pokračovala kolem sochy sv. Jana Nepomuckého k baroknímu kostelu Nanebevzetí Panny Marie. Výprava byla zakončena na místní hoře Špičák.¹³⁴

---

¹³⁰ FREMLOVÁ, Vendula. Truck centrum Krásný Les (Petrovice). Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2015, 21.(1.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z:

https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46084

¹³¹ JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovický kostel. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2016, 20.(4.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46086

¹³² SOVA Krásný Les informuje. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2016, 20.(4.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46086

¹³³ FREMLOVÁ, Vendula. Spolupráce s Fakultou umění a designu ÚJEP na vytvoření vize interiéru kostela. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2017, 22.(3.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z:

https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46088

¹³⁴ ŠOLTOVÁ, Renata. Krásný Les - Opomíjené kouzlo. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2018, 23.(3.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z:

https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=45987

Osadní výbor Krásný Les byl dny architektury ohromen a rozhodl se stanovit cíl vybudovat naučnou stezku *Opomíjené kouzlo Krásného Lesa*. Naučná trasa má měřit 11 km a vedla by kolem výše uvedených památek. Kromě zámku, mlýna a sochy sv. Jana Nepomuckého by stezka vedla kolem památného stromu, památníku obětí 1. světové války a bezejmenné kaple nad „rotou“.¹³⁵

V březnu 2019 se na obecním úřadu konala přednáška „*Historie, současnost a budoucnost krásnoleského zámku*“, kterou přednášel majitel zámku Jan Kilián. Pan docent představil minulost zámku, ale také jeho plány do budoucna, se kterým souvisí i vybudování zámecké zahrady v blízkosti barokního zámku.¹³⁶

Zastupitelstvo obce řešilo otázku vodovodu pro Krásný Les, jelikož s přísunem pitné vody byl už od minulého století velký problém. Také se konala akce zvaná Sena. Jedná se o každoroční událost, ve které si mohou lidé vyzkoušet dojení krávy, válení senných balíků či se v co největším počtu nasoukat do traktoru.¹³⁷

Rok 2020 byl kulatý i pro mnohá výročí staveb, které byly v Krásném Lese postaveny. Například socha sv. Jana Nepomuckého oslavila výročí 300 let a kaple sv. Petra a Pavla byla postavena v období před 180 lety. Z tohoto důvodu je Petrovický zpravodaj neopominul a představil čtenářům jejich historii. Další důležitou událostí bylo setkání pamětníků. Akce pod názvem *Čas před odsunem* do Libouchce přivedl i německé rodáky, jejichž rodiny se musely po roce 1945 z obcí vystěhovat. Pamětníci vzpomínali na požár místní školy, na pašování zboží přes hranice a pěstování zemědělských plodin. Akce se účastnila i německá historička Renata von Babka, jejíž předkové v Schönwaldu žili.¹³⁸ I přesto, že byl rok 2020 zasáhnut koronavirem, opět se konal Den architektury, avšak tentokrát se provádělo po Petrovicích. Nechyběla ani každoroční akce Sena.

---

¹³⁵ ŠOLTOVÁ, Renata. Osadní výbor Krásný Les začal pracovat. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2019, 23.(4.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z:

https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46077

¹³⁶ ŠOLTOVÁ, Renata. Osadní výbor Krásný Les informuje o své činnosti. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2019, 24.(2.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z:

https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46177

¹³⁷ DOMECKÁ, HOROVÁ a ČERVENKOVÁ. SENA 31. 8. 2019. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2019, 24.(2.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z:

https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46367

¹³⁸ Setkání s pamětníky v Libouchci. ŠOLTOVÁ, Renata. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2019, 25.(3.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z:

https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46501

Závěr

Historie obce a zámku Krásný Les je plná důležitých událostí, které obec a zámek utvářely do současnosti. Ve své práci jsem si kladla za cíl zjistit, co se stalo s obcí a se zámkem Krásný Les po roce 1945.

První část bakalářské práce se týkala zámku Krásný Les. Jeho počátky jsou kladeny do 15. století a v průběhu dalších 400 let se ho zmocnilo několik významných i méně významných rodů. Zámek byl na počátku 18. století přestavěn do barokní podoby a byly k němu postaveny další hospodářské budovy. Dnes v Krásném Lese uvidíme pouze budovu zámku.

Po Mnichovské dohodě se panství stalo součástí Třetí říše. Nacisté ho využili pro internaci ústeckých Židů a později zde žily dívky z organizace Wehrwolf. Po válce na zámku nikdo nepobýval, jelikož byl opět majetkem města Ústí nad Labem.

Po válce došlo ke zestátnění a zámek Schönwald se v roce 1948 stal součástí Československých socialistických statků. Byl včleněn do Státního statku Petrovice. Na Státním statku Krásný Les se v období od roku 1948 chovaly skot a ovce. Hlavní budova zámku sloužila jako jídelna a místo občanského vyžití pro zaměstnance statku. Zbylé prostory byly využity hlavně jako skladiště. Zámek nebyl prohlášen za památku, a proto se na jeho historickou hodnotu nebral žádný ohled. Budovy postupně chátraly a k opravám nedocházelo. Některé budovy musely být zbourány kvůli jejich havarijnímu stavu. Budova zámku měla narušenou statiku, jelikož do jedné stěny byla vybourána díra a umístěna vrata.

S koncem komunistické strany v ČSSR byl zámek vyklizen a byl opět majetkem města Ústí nad Labem. Město nakonec zámek prodalo ve veřejné dražbě Marii Tomčové. Bývalé panství však chátralo dál. Povětrnostní podmínky způsobily, že dřevěné trámy byly poničené a ohrožovaly tak celou stavbu. Marie Tomčová vlastnila panství do roku 2017, kdy se ho rozhodla prodat novým majitelům Janu Kiliánovi a Janě Zajíčkové. Novým majitelům se povedlo zámek prohlásit za kulturní památku ještě ve stejném roce. V dnešní době na zámku probíhá rekonstrukce, která by měla objektu navrátit jeho historický vzhled.

Zároveň byl v roce 2019 založen Spolek Zámek Krásný Les, z. s., jehož cílem je obnova budovy zámku a zámecké zahrady a jejich zpřístupnění veřejnosti. Majitelé chtějí v horizontu 20 let památku opravit a umožnit v jejích prostorách kulturní, společenské a vzdělávací akce.

Druhá část bakalářské práce je o něco obsáhlejší a věnovala se dějinám obce Krásný Les po roce 1945. Velikost obce se po konci 2. světové války zmenšila. Jedním z důvodů byl odsun německého obyvatelstva. Druhý souvisel s prohlášením o vzniku zakázaného pásma, což mělo za následek vystěhování rodin, jež v tomto pásmu žily. Třetí důvod souvisel s „akcí D“, během které došlo k demolici nepotřebných budov. Tyto budovy se nacházely v zakázaném pásmu. Došlo ale i k bouračkám mimo zónu pásma. Krásný Les se po těchto událostech ještě více zmenšil.

V 60. až 80. letech realizoval MNV Krásný Les „akci Z“. Tato akce se týkala obnovy obce a jejího okolí. Docházelo k postupnému velebení obce. Stavěla se školka a bytové jednotky. Probíhaly rekonstrukce kulturního domu, autobusových zastávek, hřiště, ale kladl se důraz na osvětlení obce, kanalizaci a vodovody. Hlavním cílem bylo do obce přivést více lidí, kteří by pracovali na Státním statku – Krásný Les. Nicméně počet obyvatel se neměnil a obec nezvládala plnit pětileté plány. Z tohoto důvodu došlo dne 1. července 1980 ke sloučení obcí Petrovice a Krásný Les. MNV Krásný Les se přesunul do Petrovic, kde došlo k přijetí nových členů.

Od 90. let po současnost se zastupitelstvo obce snažilo a snaží o další rozvoj obce. V době došlo k rekonstrukci školy, k propojení dopravy mezi obcemi, k obnově zchátralých památek či ke zvýšení občanské vybavenosti. Pro své obyvatele pořádá pravidelné akce.

Historie zámku i obce Krásný Les je velmi obsáhlá a dalo by se v jejím bádání hlouběji pokračovat. Pro svůj výzkum jsem použila převážně archiválie z Archivu města Ústí nad Labem. Opírala jsem se také o odbornou literaturu a periodika. Během návštěvy obecního úřadu Petrovice jsem mluvila s paní Wolfovou, která je švagrová bývalého předsedy MNV Waltera Wolfa st. Oslovila jsem ji, zda bych se s jejím tchánem mohla spojit a zeptat se ho na historii obce a zámku. Bylo mi řečeno, že na tom pan Wolf st. není zdravotně dobře. Přesto se mi v obci podařilo vypátrat paní Antonii Kalabiškovou, která se v Krásném Lese narodila a po škole na nějakou dobu pracovala na Státním statku Krásný Les.

Na základě rozhovoru s ní jsem mohla doplnit některé historické události, které mi jiné historické prameny znemožnily vybádat. Rozhovor mi poskytla i bývalá majitelka zámku Krásný Les paní Marie Tomčová.

Zámek Krásný Les toho zažil už mnoho. V nedaleké minulosti nebylo vůbec jisté, zda – li bude co udržovat, avšak současná situace vypadá optimisticky a v budoucích letech se snad návštěvníci budou moci vrátit a obdivovat tuto barokní stavbu na hřebenu Krušných hor.

Summary

This bachelor thesis History of the village and Chateau Krásný Les after 1945 describes a chronological overview of events that happened in the village and at the chateau. The first part provides information about the history of the Chateau Krásný Les from the first mentions to the present. The reader gets to know the individual owners of the castle, but also learns about its nationalisation and subsequent use in agriculture. It was at this time that it suffered the most devastation. Since the 1990s, the castle has been deserted. From 2018 it is owned by Jan Kilian and Jana Zajíčková. The new owners managed to declare the building a cultural monument. The reconstruction of the castle and garden is still ongoing. The owners aim to reconstruct the chateau and open it to the public. The castle will be equipped with historical rooms that will capture the period of Baroque owners, but also the internment of Jews in the castle and girls from the Hitlerjugend who stayed at the castle during World War II.

The second part represents the history of the village. In the 1950s, a forbidden zone was established in the municipal registry. That is why most of the buildings were demolished. From the 1960s onwards, there was an action to restore the village and its surroundings. In 1980, the village of Krásný Les and Petrovice merged. The municipal office was moved to Petrovice. The municipality of Krásný Les could not fulfil all the plans of the five-year plan, so a proposal was submitted to merge the two municipalities. In present, there are many associations in the village that try to make the living in the area more comfortable.

Zdroje

Primární zdroje

a) Archiválie poskytnuté Archivem města Ústí nad Labem

1. Archiv města Ústí nad Labem, AO Krásný Les, karton 3, inventární číslo – žádné, obsah – Plán adaptace starého zámku na starobinec pro Židy, časový rozsah – 1941
2. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, inventární číslo 18, karton 2, datum 1973-1974, obsah – hodnocení činnosti MNV, Okresní národní výbor – organizační výbor odbor – Ústí n. L. 20. září 1974, str. 2-8
3. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, inventární číslo 18, karton 2, datum 1973-1974, obsah – hodnocení činnosti MNV, Organizační odbor Okresního národního výboru v Ústí n. L., 23. září 1973, str. 2-13
4. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, inventární číslo 18, karton 2, datum 1973-1974, obsah – hodnocení činnosti MNV, Organizační odbor Okresního národního výboru v Ústí n. L., 23. září 1973, str. 10
5. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, inventární číslo 18, karton 2, datum 1973-1974, obsah – hodnocení činnosti MNV, Organizační odbor Okresního národního výboru v Ústí n. L., 23. září 1973, str. 2-5
6. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, karton 1, inventární číslo 2, časový rozsah 1945
7. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, karton 2, inventární číslo 32, obsah – soupis bytového zařízení a ostatní vybavení, časový rozsah 1946-1948
8. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, karton 2, inventární číslo 31, obsah – přihláška k soupisu nepřátelského majetku pro Čechy, časový rozsah – 1946-1947
9. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, karton 4, inventární číslo 74, obsah – přidělovací výměry na práce ve vnitrozemí, časový obsah – 1947
10. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Krásný Les, karton 4, inventární číslo 71, obsah – konfiskační seznamy zemědělského majetku, časový rozsah – 1945
11. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 13, inventární číslo 114, obsah – požární nádrž Krásný Les, časový rozsah – 1988

12. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 16, inventární číslo 149, obsah – osvětová beseda, jednotné plány kulturně výchovné činnosti, časový rozsah – 1987-1989
13. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 16, inventární číslo 142, obsah – zřízení směnárny, časový rozsah – 1990, opis – 24. 4. 1990 celý dokument
14. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 2, inventární číslo 16, obsah – integrace obce Krásný Les do Petrovic, časový rozsah 1980
15. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 4, inventární číslo 17, obsah – zápisy ze schůzí pléna, časový rozsah – 1981-1983, Zpráva O činnosti požárního sboru Petrovice – Krásný les za období říjen 1981 – březen 1982, str. 1
16. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 4, inventární číslo 17, obsah – zápisy ze schůzí pléna, časový rozsah – 1981-1983, Zápis ze 29. 10. 1982
17. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 4, inventární číslo 17, obsah – zápisy ze schůzí pléna, časový rozsah 1985-1990
18. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 4, inventární číslo 17, obsah – zápisy ze schůzí pléna, časový rozsah 1985-1990, Usnesení z PZ, konaného dne 13. 12. 1989 MNV v Petrovicích
19. Archiv města Ústí nad Labem, MNV Petrovice, karton 4, inventární číslo 17, obsah – zápisy ze schůzí pléna, časový rozsah 1985-1990, Usnesení (28. 3. 1990), Usnesení (11.4. 1990), Zápis (19. 9. 1990)
20. Archiv města Ústí nad Labem, Okresní národní výbor v Ústí nad Labem, karton 1527, inventární číslo V 5801
21. Archiv města Ústí nad Labem, ONV Ústí nad Labem, karton 70, inventární číslo 429, obsah – Změna názvu obce České Chvojno, Německé Chvojno, Německá Nová Ves a Schonwald, časový rozsah – 1948
22. Archiv města Ústí nad Labem, ONV, karton 1085, inv. č. 3722, obsah – Průzkum válečných hrobů sovětských vojáků, časový rozsah – 1974
23. Archiv města Ústí nad Labem, ONV, karton 1085, inv. č. 3727, obsah – dokumentace k návrhu na vybudování památníku RA v Nakléřově, časové rozměti – 1974-1976, Monument díků sovětské armádě za osvobození naší vlasti + osvobození Ústí n. L. sovětskou armádou v květnu 1945
24. Archiv města Ústí nad Labem, ONV, karton 1085, inv. č. 3727, obsah – dokumentace k návrhu na vybudování památníku RA v Nakléřově, časové rozměti – 1974-1976, Osvobození Nakléřova 1974

25. Archiv města Ústí nad Labem, ONV, karton 1191, inv. č. 4577, obsah – Rybníky v Krásném Lese, časový rozsah – 1974
26. Archiv města Ústí nad Labem, ONV, karton 1209, inv. č. 4746, obsah – Likvidace hřbitova – Krásný Les,, časový rozsah – 1967, Žádost o zrušení pohřebiště
27. Archiv města Ústí nad Labem, ONV, karton 1217, inventární číslo 4842, obsah – Dlouhodobá koncepce rozvoje pohraničních oblastí v okrese ÚL. Pohraniční oblast Krušné hory – Petrovice, Krásný Les, Tisá, časový rozsah – 1969

b) Dobové zdroje:

1. §10. ods. 1. zákona č. 69/1951 Sb.
2. Dekret č. 33/1945 Sb. Ústavní dekret presidenta republiky o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské
3. I na ČSSS zvýšíme živočišnou výrobu. Průboj. 1954, 6(45), 3. ISSN 1804-5782.
4. KAISEROVÁ, Kristina. Krásný Les oslaví 550. výročí první písemné zmínky. Sever. 1987, 25(45), 5.
5. KRÁL, Antonín. Zámky na Ústecku: Polovina jich byla likvidována. Průboj. 1990, , 5. ISSN 1804-5782.
6. Krásný Les bez spojení. Průboj. 1966, 18(82), 3. ISSN 1804-5782.
7. Lidové noviny. 48. 1940. ISSN 1802-6265
8. Lidové noviny. 50. 1942. ISSN 1802-6265
9. Pokus v Petrovicích vyvrátil pochybnosti. Průboj. 1962, 14(120), 3. ISSN 1804-5782.
10. Sovětskými metodami zvyšují užitečnost dobytka. Průboj. 1953, 5(69), 3. ISSN 1804-5782.
11. Statistický lexikon obcí v Čechách: úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 266 Sb. zák. a nař.: vydán ministerstvem vnitra a Státním úřadem statistickým na základě výsledků sčítání lidu z 15. února 1921. 2., nezměn. vyd. V Praze: Státní úřad statistický, 1924. xxiv, 598 s. Statistický lexikon obcí v republice Československé. 1., Čechy.
12. Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850-1970: počet obyvatelů a domů podle obcí a částí obcí podle správního členění k 1. lednu 1972 a abecední přehled obcí a část obcí v letech 1850-1970. Praha: SEVT, 1978. 4 sv., svazek I.

13. Johann Gottfried Sommer, Das Königreich Böhmen, topographisch-statistisch dargestellt, B. 1, Leitmeritzer Kreis, Praha 1833

c) Rozhovory:

1. Rozhovor poskytla Antonie Kalabišková, důchodkyně žijící v Petrovicích, rozhovor proběhl 26. dubna 2021 v Petrovicích
2. Rozhovor poskytla Marie Tomčová, bývalá majitelka zámku Krásný Les, rozhovor proběhl 17. května 2021 v Ústí nad Labem

d) Vyjádření ministerstva

1. Ministerstvo kultury: Věc: Řízení o prohlášení zámku čp. 1 v obci Krásný Les za kulturní památku – rozhodnutí. Praha, 2017.

Sekundární zdroje

a) Literatura

1. BÍLEK, Tomáš Václav. Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618. Část druhá. V Praze: Nákladem Musea království českého, 1883. s. 673-1470. Spisů musejních č. 155. Novočeská bibliothéka; č. 25.
2. ČÁŇOVÁ, Eliška, ed. a kol. *Prameny k nevolnickému povstání v roce 1680*. (Praha): Tisková, ediční a propagační služba Ministerstva hospodářství, 1986. 629
3. FRIŠ, Jan, ed. a kol. Staří lidé ve městě: výsledky sociologického výzkumu. Ústí nad Labem: Útvar hlavního architekta, 1969. 415, [14] s.
4. JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovice: Peterswald : historie obce od roku 1352. Petrovice: Obec Petrovice, 2007. ISBN 978-80-254-0371-6.
5. KAISER, Vladimír, ed. a kol. Dějiny města Chabařovic. Chabařovice: Město Chabařovice, 1998. 190 s., xxiv s. převážně barev. obr. příl. ISBN 80-902278-1-3
6. MAŠEK, Petr. Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti. Vyd. 1. Praha: Argo, 2008-2010. 2 sv. ISBN 978-80-257-0027-3.
7. MATTAUCH, Gustav. Kronika města Chabařovice = Chronik der Stadt Karbitz: 1880. Překlad Karel Prošek. První česko-německé vydání. Chabařovice: vlastním nákladem: Karel Prošek, 2016. 164 stran. ISBN 978-80-270-0396-9.
8. SEDLÁČEK, August. Hrady, zámky a tvrze Království českého. Díl čtrnáctý, [Litoměřicko a Žatecko]. Vyd. 3., v Argu 1. Praha: Argo, 1998. 462 s., [35] l. obr. příl. ISBN 80-7203-094-9.
9. SEDLÁČEK, August. Hrady, zámky a tvrze Království českého. Díl první, Chrudimsko. 3., nezm. vyd. V Praze: Argo, 1993. 259 s. ISBN 80-85794-05-5.
10. SEKYRA, Marek. *Panství Krásný Les a jeho sídelně historický a demografický vývoj od doby vzniku do zrušení patrimoniální správy*. Ústí nad Labem: Pedagogická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyne, 1999. 74 s. Diplomová práce, vedoucí doc. PhDr. Velímský CSc.
11. ŠKABRADA, Jiří. Lidové stavby: architektura českého venkova. Vyd. 1. Praha: Argo, 1999. 246 s. ISBN 80-7203-082-5.
12. ŠKVOR, Vladimír. *Geologie české části Krušných hor a Smrčín*. 1. vyd. Praha: Academia, 1975. 119, (1) s. Knihovna Ústř. ústavu geolog. v Praze: Sv. 48
13. Tereziánské studie a dokumenty ... Praha: Academia, [1994]-2010., str. 216

14. ÚLOVEC, Jiří. Hrady, zámky a tvrže na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. Ústecká vlastivěda. ISBN 80-86646-01-7.

b) Internetové zdroje:

1. DOMECKÁ, HOROVÁ a ČERVENKOVÁ. SENA 31. 8. 2019. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2019, 24.(2.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46367
2. FRAŇKOVÁ, Magdalena. Zámek Krásný Les prochází obnovou, přesvědčil se hejtman Bubeníček. Ústecký kraj oficiální web [online]. Ústí nad Labem, 2018 [cit. 2021-5-19]. Dostupné z: <https://www.kr-ustecky.cz/zamek-krasny-les-prochazi-obnovou-presvedcil-se-hejtman-bubenicek/d-1729653>
3. FREMLOVÁ, Vendula. Spolupráce s Fakultou umění a designu UJEP na vytvoření vize interiéru kostela. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2017, 22.(3.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46088
4. FREMLOVÁ, Vendula. Truck centrum Krásný Les (Petrovice). Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2015, 21.(1.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46084
5. Jak pokročily práce na zastřešení petrovického kostela? Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2013, 17.(4.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=45882
6. JIRÁSKOVÁ, Jana. Petrovický kostel. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2016, 20.(4.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46086
7. JIRÁSKOVÁ, Jana. Postřehy k zámku v Krásném Lese. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2014, 19.(3.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=45897
8. Obec Petrovice: Ústecký kraj Oficiální webové stránky [online]. Petrovice: Admin stránek, 2018 [cit. 2021-03-14]. Dostupné z: <https://www.obecpetrovice.cz/krasny%2Dles/d-45843>
9. Petrovice získali certifikované relikvie III. stupně sv. biskupa Mikuláše. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2013, 18.(1.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=45884

10. Rok 2013 v Petrovicích. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2013, 18.(3.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=45889
11. SOVA Krásný Les informuje. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2016, 20.(4.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46086
12. STRNAD, Radek. Historik vrací zámku ze 17. století zašlý lesk. Plánuje v něm expozici. Deník.cz [online]. 2018, , 1 [cit. 2021-5-17]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/cestovani/foto-historik-vraci-zamecku-ze-17-stoleti-zasly-lesk-planuje-v-nem-expozici-20180414.html>
13. ŠOLTOVÁ, Renata. Osadní výbor Krásný Les informuje o své činnosti. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2019, 24.(2.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46177
14. ŠOLTOVÁ, Renata. Osadní výbor Krásný Les začal pracovat. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2019, 23.(4.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46077
15. ŠOLTOVÁ, Renata. Krásný Les - Opomíjené kouzlo. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2018, 23.(3.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=45987
16. Setkání s pamětníky v Libouchci. ŠOLTOVÁ, Renata. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2019, 25.(3.) [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=46501
17. ŽÁK, Ladislav. Pár řádků z činnosti spolku pro obnovu venkova SOVA Krásný Les za rok 2011. Zpravodaj pro obec Petrovice [online]. 2011, 16. [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://www.obecpetrovice.cz/assets/File.ashx?id_org=12009&id_dokumenty=45874
18. Zámek Krásný Les: Spolek [online]. 2019 [cit. 2021-5-19]. Dostupné z: <http://zamekkrasnyles.cz/spolek/>

Přílohy

Rozhovor ze dne 26. dubna 2021 v Petrovicích

Pamětnice: paní Antonie Kalabišková

1. Vy jste žila v obci Krásný Les?

Paní Kalabišková: Já jsem tam žila jako v dětství.

2. Pamatujete si na zámek, jak vypadal?

To už byl statek. Co já si pamatuji, tak tam byli už jen ti, co ho používali na sýpky. Od silnice, když se díváte, tak z toho čela ze spodku udělali kuchyň a jídelnu. Byly tam nějaké sklady. Celé to kolem bylo jako panství. Byl tam pivovar, byly tam hospodářský stavení. Tady když se pak jede na Petrovice, jak je rozestavěnej ten barák, tak tam stávala konírna. Takže to bylo celý takhle od silnice celý obehnaný kolem toho zámku. Bylo to jako zámecký. Všechny možný budovy. Všechny možné budovy obohospodářoval ten statek.

(...)

Ti (obyvatele) co tam žili, dneska už nejsou. Já jsem je znala, který tam bydleli, to byli starousedlíci. Něco nám vyprávěli, ale mě to jako dítě nezajímalo.

3. To bylo do 89 (1989) jako statek? Než byla revoluce.

No asi jo. Pak to koupili. Snad chvíli to měla ta Tomčová. Já jsem tam pak už nebyla. To jsme už pak neměli. Já jsem tam dělala na statku a ještě dělám jen brigádně napůl úvazku. Teď pracuji v Bogenu.

4. Máte kontakt na pana Brojíra?

Ano, ale ten vám k tomu nic neřekne. Ten je ještě později.

5. Když jste tam pracovala, co tam bylo v té době?

Tady (Petrovice) jsem dělala víceméně v kanceláři a účetnictví a skladový hospodářství. A pokladnu dodneška. Pokladnu mám a když potřebujou, tak zavolaj a přijdu.

(...)

Ono to vždycky bylo jako statek Petrovice a tamto (Krásný Les) bylo jako hospodářství. Krásný Les, Petrovice a z kraje i Tisá. Ta pak se zrušila dřív. No ale jako když jsem po škole nastoupila do Krásného Lesa. Pak jsem dělala 15 let na učilišti v Trmicích a po mateřský jsem se vrátila zpět, abych nemusela dojíždět.

6. A v tom Krásném Lese jste dělala co?

Tam jsem tenkrát dělala jako normálně. Já jsem jezdila i s traktorem. To jsem ještě neměla hotovou školu. Pak už jsem nastoupila do Trmic do učiliště a pak jsem se rovnou vrátila sem (do Petrovic). nejdřív jsem dělala skladovou účetní pak mzdovou.

**7. A jak dlouho to bylo prázdný ten statek, než to koupili třeba ti noví majitelé?
(Tomčová)**

Ono to bylo prázdný už hrozně dlouho. To bylo prázdný už před revolucí. Tam byl třeba dílnu, jinak nic. Tam to už padalo a všechno ostatní bylo zbouraný. Ještě někdy v 70. letech. Všechny přístavní budovy, to tady stálo a nikdo se o to nestaral. Tam měli udělanou akorát dílnu, tam byl jeden opravář a ti chlapi, co tam potřebovali něco udělat. Jinak velký dílny tam byli vždycky tady.

8. Paní Tomčová se zámekem něco dělala?

Ne. Ti potom koupili bývalou Loretu. Tenkrát snad na to měli dálnici a tím jim to opravili. Byla na magistrátu.

Právě její manžel zde dostal restituce. Proto zde koupili ten Krásný Les. Oni se pak rozvedli. On pak umřel. Asi ho někdo přešel. Ležel na cestě. (...)

Já jsem dříve bydlela v tom Krásným Lese a od 75 bydlím tady.

(...)

9. Nepamatujete si z vyprávění, že tam (v zámku) byl starobinec pro Židy? Oni je tam během války seskupovali, než je dovezli do Terezína.

To ani ti starousedlíci nikdy neříkali.

Jo je to možný. Člověk, když se o to nezajímal... Jako dítě mě to nezajímalo. Naši nebyli starousedlíci.

10. Neznáte někoho starého, kdo by o tom věděl?

Bohuslav Krejčí dělal v Krásném Lese mechanizátora. (...) On pak když nastoupil na statek, tak dostal byt v paneláku. No a potom si koupil dole ten barák skoro až na konečný. (...)

11. Mohu se zeptat ještě na ty byty, jak říkáte? Když někdo začal pracovat na statku, tak získal ten byt?

Získal byt, dostal náborový příspěvek. Tady v těch panelákách se jich tam vystřídalo mraky. Skončila jim doba, kdy Museli odpracovat několik let, aby nemuseli vracet náborovej příspěvek a byli pryč. V Krásným Lese tam postavili paneláky, aby tam zaměstnali lidi, ty domky a tam jsou postavené 3 dvojdomky pak tam byly 4 domky jako samostatný, paneláky, školku. Ty paneláky jsou poloprázdný. Tam to někdo koupil a pronajímá.

12. Zakázané pásmo bylo tady, jak to probíhalo?

Dřív to bylo ostnatým drátem obehnaný. Pak někdy v tom 64 dráty zrušili. Důstojníci skončili jako pohraniční policie. Samozřejmě chodili potom, ale už to nebylo takový. Po revoluci sem navázeli ty běžence. To je honili ti policajti. Tady za kopcem už je Německo. (...) ten hraniční potok je hraniční a rozděluje Krásný Les a Petrovice.

13. V roce 1980 došlo ke sloučení obcí. Jaký to mělo vliv?

Oni tam školu zrušili. Učitelka (Vondráková) taky jezdila z Krásného Lesa. My jsme chodili do jednotřídky. Byl tam učitel. My byli v 1. třídě a tam byli třeba patnáctiletí. (...)

Nebylo to tam špatný. Já jsem tam do těch 19 jsem tam bydlela.

Rozhovor ze dne 17. května 2021 v Ústí nad Labem

Otázky a odpovědi:

1. Jak jste se o zámku Krásný Les dozvěděla?
Vzhledem k tomu, že jsem do Krásného Lesa jezdila od 80 let minulého století a trvale tam bydlela od roku 1996 znala jsem tuto stavbu
2. V jakém stavu byl zámek, když jste ho poprvé uviděla?
Od prvního okamžiku, kdy jsem tento objekt poznala, byl jeho stav katastrofální (poznámený fungováním socialismu)
3. Jaké budovy k zámku připadaly?
Byla to hlavní „zámecká budova a silo“
4. Patřil k zámku i nějaký další pozemek?
K zámku patřily další pozemky, které v minulosti tvořily celek – zámecký park (v hluboké minulosti)
5. Obýval zámek někdo v dobu, když jste ho kupovala? Myslím tím, že ho město Ústí nad Labem někomu pronajalo.
V objektu zámku hospodařil Státní statek se sídlem v Petrovicích, kterému objekt pronajalo Město Ústí nad Labem.
6. Jaké místnosti se v zámku nacházely?
Stejně, jako v současné době – vše bylo v desolátním stavu, těžko by se daly pojmenovat.
7. Zachovalo se na zámku něco? (místnost, stropy, podlahy, erby...)
Ano, byly zachovány některé stropy, podlahy (předpokládám, že byly původní, ale už nebyly celistvé) a na venkovní fasádě byly zachovalé původní erby – myslím, že byly dva – jeden z boku a jeden z čela směrem do zahrady. Jeden identický erb by měl být někde v Německu.
8. Co jste se zámkem plánovala?
Původně bylo v plánu společně s jednou velkou společností jej opravit, ale sešlo z toho. Byl by vhodný na pořádání různých akcí.

9. Jak dlouho jste zámek vlastnila?

Nevím přesně, myslím, tak nějak po roce 2001.

10. Víte, co bylo v zámku předtím, než jste ho koupila?

To jsem již uváděla – sklady materiálu a sena pro Státní statek.

11. Dostala jsem o zámku nějakou dokumentaci? (myšleno tak, že Vám předali informace od posledních majitelů)

Ne, od Města Ústí nad Labem jsem neobdržela vůbec žádnou dokumentaci, a co vím, nedochovala se ani v Archívu města Ústí nad Labem.

12. Došlo k rozkrádání zámku?

Zřejmě ano, ale já jsem ho zažila již „vybrakovaný“.

13. Proč jste se rozhodla zámek prodat?

Již jsem neměla v úmyslu realizovat svůj podnikatelský záměr a byla jsem oslovena k jeho možnému prodeji. Tak jsem tuto nabídku využila.

S pozdravem Dr. Marie Tomčová

V Ústí nad Labem, 17.5.2021

Obrázková příloha

Obr. 1 Pohled na zámek Krásný Les 2021

Obr. 2 Pohled na zámek Krásný Les po příjezdu z Petrovic

Obr. 3 Pohled na zámek a bývalou zámeckou zahradu

Obr. 4 Zámek Schönwald v roce 1930

Obr. 5 Zámek Schönwald ve 20. letech 20. století

Obr. 6 Detailní prvky barokního erbu

Obr. 7 Kartuše s německým žalmem 59

Obr. 8 Státní statek v Krásném Lese v roce 1987

Obr. 9 Budova zámku Krásný Les v roce 1995

Obr. 10 – Krásný Les v roce 2002

Příloha č. 1

Obrázek – pohled na zámek Krásný Les¹³⁹

Příloha č. 2

Pohled na zámek Krásný Les po příjezdu z Petrovic¹⁴⁰

---

¹³⁹ Vlastní foto autorky – 26. 4. 2021

¹⁴⁰ Vlastní foto autorky – 26. 4. 2021

Příloha č. 3

Pohled na zámek a bývalou zámeckou zahradu¹⁴¹

Příloha č. 4

Zámek Schönwald v roce 1930¹⁴²

*Krásný Les, bývalá zámecká brána při vstupu do areálu, v pozadí jihozápadní průčelí zámku.
Stav kolem roku 1930.*

¹⁴¹ Vlastní foto autorky – 26. 4. 2021

¹⁴² ÚLOVEC, Jiří. Hrady, zámky a tvrze na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. 249 s., [4] s. obr. příl. Ústecká vlastivěda; sv. 3., s. 78

Příloha č. 5

Zámek Krásný Les ve 20. letech 20. století¹⁴³

Krásný Les, jihovýchodní zámecké průčelí v pohledu z bývalého parku. Stav ve dvacátých letech 20. století před vykácením stromů a zničením parku.

Příloha č. 6

Detailní prvky barokního erbu¹⁴⁴

Krásný Les, detailní pohled na kartuši se znaky zakladatelů zámku a textem. V červenci 1995 již chybí korunka nad znaky, povrch neošetřované kartuše s nápisem pomalu mizí. Foto autor.

¹⁴³ ÚLOVEC, Jiří. Hrady, zámky a tvrze na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. 249 s., [4] s. obr. příl. Ústecká vlastivěda; sv. 3., s. 79

¹⁴⁴ ÚLOVEC, Jiří. Hrady, zámky a tvrze na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. 249 s., [4] s. obr. příl. Ústecká vlastivěda; sv. 3., s. 81

Příloha č. 7

Kartuše s německým žalmem 59¹⁴⁵

*Krásný Les, trojice znaků s textem žalmu 59
uprostřed jihozápadního průčelí.
Stav 7. července 1995, foto autor.*

Příloha č. 8

Státní statek v Krásném Lese v roce 1987¹⁴⁶

*Krásný Les, část jihovýchodního a severovýchodní
průčelí zámku po posledních úpravách.
Stav 2. května 1987, foto autor.*

¹⁴⁵ ÚLOVEC, Jiří. Hrady, zámky a tvrze na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. 249 s., [4] s. obr. příl. Ústecká vlastivěda; sv. 3., s. 81

¹⁴⁶ ÚLOVEC, Jiří. Hrady, zámky a tvrze na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. 249 s., [4] s. obr. příl. Ústecká vlastivěda; sv. 3., s. 80

Příloha č. 9

Budova zámku Krásný Les v roce 1995¹⁴⁷

*Krásný Les, severozápadní a jihozápadní průčelí zámku. Budova je již zčásti volně přístupná, nastává rozklad krytiny a destrukce omítek a oken.
Stav 7. července 1995, foto autor.*

Příloha č. 10

Krásný Les v roce 2002¹⁴⁸

Krásný Les, jihovýchodní zámecké průčelí. Fotografie z června 2002 dokládá postupující devastaci zámku. Střešní krytina na mnoha místech chybí a zatékající voda ničí strop patra. Foto autor.

---

¹⁴⁷ Tamtéž

¹⁴⁸ ÚLOVEC, Jiří. Hrady, zámky a tvrze na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. 249 s., [4] s. obr. příl. Ústecká vlastivěda; sv. 3., s. 82

Seznam zdrojů, obrázků a tabulek

a) **Vlastní zdroje** – z archivu autorky

b) **Literatura**

ÚLOVEC, Jiří. Hrady, zámky a tvrže na Ústecku. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 2002. 249 s., [4] s. obr. příl. Ústecká vlastivěda; sv. 3. ISBN 80-86646-01-7.

c) **Tabulky**

Tab. 1 Vývoj obyvatel v Krásném Lese [zdroj: Archiv města Ústí nad Labem]..... 37